

Ptujski tednik

Štev. 50

PTUJ, 14. decembra 1956

Letnik IX

Glasiilo SZDL ptujskega okraja — Uprava in uredništvo Ptuj, Lackova ulica 8 — Telefon 156, NB Ptuj štev. 643-T-206 — Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Anton Bauman — Rokopisov ne vračamo — Tiska Mariborska tiskarna — Cena 10 din — Letna naročnina 500 din, polletna 250 dinarjev

Družbeno upravljanje in samoupravljanje v ptujskem okraju

V ponedeljek, 10. decembra, sta plenarna Okrajnega odbora socialistične zveze in Okrajnega komiteja Zveze komunistov na skupni seji obravnavala poročilo komisije za družbeno upravljanje pri Okrajnem odboru Socialistične zveze o njenem delu ter stanju in problemih v organih družbenega upravljanja in samoupravljanja.

Iz poročila in diskusije povzemamo sledeče misli:

Zadnja leta so oči vseh naprednih ljudi v svetu z velikanskim zanimanjem uprte v naš notranji razvoj. Vsakomur je jasno, da to pozornost vzbuja predvsem naša posebna, doslej nevidena pot v socializem, ki se izraža v ustvarjanju socialističnih odnosov znotraj naše družbe, kot tudi v odnosih do ostalega človeštva.

Po letu 1950, ko smo pričeli ustanavljati prve delavske svete, so vsa prizadevanja naše družbe usmerjena v razvijanje mehanizma družbenega upravljanja in samoupravljanja na vseh področjih javnega življenja. Decentralizacija oblasti in državne uprave torej ni imela končnega namena, čim bolj razbiti izvajanja oblastvenih in upravnih funkcij, kot so nekateri v začetku pogrešno mislili, temveč predvsem to, da se čim širši množici državljanov omogoči ne le vpogled v te zadeve, temveč tudi odločanje. Danes je že do kraja jasno, da edino ta pot lahko vodi k resnični politični in ekonomski demokraciji, torej h končnemu cilju slehernega socialističnega razvoja, kar so na zelo tragičen način potrdili tudi zadnji dogodki na Poljskem, predvsem pa na Madžarskem.

Ta pot, po kateri hodimo, prav gotovo ni lahka, saj si moramo sprosti sami pridobivati izkušnje, ker se nimamo od koga učiti, posebno pa nas ovira poznano dejstvo, da je moč našega gospodarstva — materialna osnova — še vedno zelo šibka. Čeprav smo tudi na tem področju že storili velik korak naprej.

V zadnjih nekaj letih so se organi družbenega upravljanja in samoupravljanja močno razrasli tudi v našem okraju. Kljub vsem slabostim, ki so jih ti organi doslej pokazali, pa le lahko mirno trdimo, da so se v splošnem še uveljavili, namreč v tem smislu, da se je v njih samih pa tudi v množicah še zakoreninila zavest, da je njihovo delo potrebno in koristno ter je zaradi tega tudi upoštevano.

Vseh organov družbenega upravljanja in samoupravljanja je na področju našega okraja 746, v njih pa dela 6648 državljanov.

SVETI PRI LJUDSKIH ODBORIH

niso le pomožni organi ljudskih odborov, kot to marsikje napačno pojmujejo, temveč je še važnejša njihova družbeno-politična vloga. Nekateri, kot svet za varstvo matere in otroka, za delovne odnose itd., imajo sploh skoraj izključno družbeno-politični značaj. Pri ocenjevanju aktivnosti posameznega sveta moramo torej imeti pred očmi obe vloge, zato samo število sej ni vedno merilo njegovega uveljavljanja na družbeno-političnem področju.

Dejstvo, da so se v nekaterih občinah dobro uveljavili tudi taki sveti, ki niso naravnost »razdeljujoči«, temveč rešujejo neko določeno področje družbene problematike, nam daje misliti, zakaj je to možno v nekaterih občinah, v drugih pa ne. Gotovo so pri tem najvažnejši ljudje, ki delajo v nekem organu, kar ne velja samo za svete, temveč prav za vse organe družbenega upravljanja in samoupravljanja. Če torej nekeje nikamor ne pridejo, je ljudski odbor brez dvoma grešil pri izbiri odbornikov (članov), ker ni dovolj presodil, ali res imajo veselje in zanimanje za tisto področje dela, ki so jim ga namenili ali ne. Pa tudi pozneje, ko je že ugotovljeno, da je bila izbira zgrešena, navadno oklevajo z razrešitvijo neaktivnih članov in to v imenu »demokracije«. To vprašanje je gotovo važno in mu bodo morale organizacije Socialistične zveze posvetiti več pozornosti,

ni pa seveda edino. Delo občinskih svetov otežuje tudi dejstvo, da se občina zelo počasi uveljavlja kot komuna in ostaja še vedno predvsem oblastveni organ, vendar pa to še ne bi smel biti razlog, da sveti ne bi hitreje doraščali v svoji družbeni vlogi.

KRAJEVNI ODBORI

so se na nek način bolj uveljavili kot sveti, kar je tudi razumljivo, saj so bližji neposrednim interesom ozke lokalne skupnosti. Toda tudi ti organi po povečini niso prestopili okvira urejanja krajevnih komunalnih zadev in še v tem niso izkoristili možnosti za afirmacijo svoje družbene vloge. Krajevnih vprašanj v večini slučajev niso obravnavali na zborih volivcev, kamor te razprave spadajo, temveč v ozkem krogu odbora samega, mobilizacijo za sodelovanje vaščanov pa so izvedli s posamičnimi dogovori z gospodarji. Krajevni odbori bodo morali svoje delo, oziroma razprave in mobilizacijo, izvajati preko zborov volivcev, kajti na ta način se bodo ljudje naučili o skupnih zadevah skupno razmišljati in skupno ukrepati.

Del krivde za to, da se krajevni odbori niso širše aktivizirali na splošnih družbenih vprašanjih, nosijo tudi občinski ljudski odbori, ker jih k temu niso spodbujali oziroma jih niso pritegavali. Slab odnos občin do krajevnih odborov pa se kaže tudi v tem, da je padel le malo-kateri dinar iz občinske blagajne za čisto krajevne potrebe, kar je prav gotovo tudi vzrok, da se krajevna komunalna dejavnost ni še bolj razmahnila.

Nekateri krajevni odbori v lastnih silah in s pomočjo organizacij Socialistične zveze uspešno premagujejo vse te težave, kar nam dokazuje, da so živa in misleča telesa, to pa nas še bolj obvezuje, da jim pomagamo do popolne uveljavitve.

ORGANI SAMOUPRAVLJANJA V ZAVODIH IN USTANOVAH

Čeprav je slišati precej glasov negodovanja na račun naših zavodov in ustanov, pri čemer so največkrat prizadeji Zavod za socialno zavarovanje, Zdravstveni dom in bolnica, je le treba priznati, da so se organi samoupravljanja tudi tu že uveljavili. Upravni odbori vnašajo vse več svežine in prožnosti v obravnavanje problematike tega področja. Pri svojem delu nimajo nobenih neposrednih stikov z ljudskimi odbori, temveč le z ustreznimi sveti, kar dokazuje, da je pri nas država že pričela odmirati.

Za uspešnejše reševanje nalog se bodo morali vsekakor še globlje spoznati s problematiko svojih področij, da se bodo lahko v celoti osvobodili pritiska uradništva, ki jih je doslej že večkrat zavedlo v birokratičnem tesnem sodelovanju z drugimi, neposredno zainteresiranimi organi (delavskimi sveti, sindikal-

nimi podružnicami itd.) pa tudi z državljani — to morda preko zborov volivcev ali na kak drug način.

SOLSKI ODBORI

Ko so zbori volivcev prvič volili solske odbore, so nekateri menili, da bi zadoščali za reševanje problematike šolstva tudi sveti za šolstvo pri občinah, nekateri pa so bili mnenja, da bo glavna skrb solskih odborov materialno oskrbovanje, zato so tudi izbirali predvsem take ljudi, ki imajo »intendantske« sposobnosti. Mnogi še danes mislijo tako, ker niso doumeli, da je glavna naloga solskih odborov reševanje učne in vzgojne problematike.

V tej vlogi se tisti solski odbori, ki so bili izbrani po kriterijih napačnega pojmovanja njihovih nalog, seveda niso mogli uveljaviti in te napeke v bodočnosti ne bomo smeli več ponoviti.

Solski odbori delujejo, z večjim ali manjšim uspehom, pri vseh osnovnih in strokovnih šolah ter gimnazijah, le pri kmetijskih gospodarskih šolah jih ni. »Odgovorni ljudje« na občinah so se uprli formiranju solskih odborov za te šole, češ da so vsi »sposobni« že vključeni v oni drugi odbor, ki bo prav lahko skrbel tudi za kmetijske-gospodarske šole. Koliko je ta skrb zalegla, lahko sklepamo iz tega, da sredi decembra delujejo vsega dve ali tri, vse druge pa še spijo, čeprav je med kmetovalci in kmečko mladino mnogo zanimanja za njih. Prav gotovo je v vseh občinah dovolj ljudi, ki jim je do tega, da bi se kmečka mladina česa naučila, zato tudi ne bo težko popraviti storjeno napako, toda treba bo pohiteti.

HIŠNI IN POTROŠNIŠKI SVETI

Tudi ta dva organa sta potrebna člen celotnega mehanizma družbenega upravljanja in samoupravljanja. Čeprav ju po važnosti ne moremo primerjati z delavskimi sveti, jima je potrebno posvetiti več pozornosti kot doslej.

Hišni sveti bodo morali poleg samega upravljanja zgradb skrbeti tudi zato, da bo življenje stanovalcev čim prijetnejše in lepše. Nekateri sveti so v tem že pokazali uspehe: z ure-

ditvijo otroških igrišč na dvoriščih, zasaditvijo dreves itd.

Potrošniškim svetom pa bo treba pomagati s spodbudami, posebno še zato, ker so splošni predpisi in navodila o njihovih pravicah dokaj pomanjkljivi.

V Ptujju so se nekateri potrošniški sveti prav lepo uveljavili v Ormožu pa jih sploh še niso formirali.

DELAVSKE SVETI

Uvedba delavskega samoupravljanja je bila prav gotovo najrevolucionarnejši akt v graditvi naše nove družbe. S tem je zagotovljen svoboden razvoj socialističnih gospodarskih sil in odnosov ter vzidan temeljni kamen za razvoj ekonomske demokracije.

V okraju je 96 gospodarskih podjetij socialističnega sektorja, ki jih upravlja 72 delavskih svetov, 24 manjših podjetij pa ima le upravne odbore, ker je število zaposlenih tako majhno, da bi bila dva organa brez pomena.

Delavskemu upravljanju so počitne organizacije posvečale doslej mnogo več pozornosti kot vsem ostalim organom družbenega upravljanja in samoupravljanja, vendar bo treba to pomoč v bodoče organizirati bolj sistematično. Kot resen začetek te pomoči moramo oceniti desetdnevne seminarje za funkcionarje organov delavskega samoupravljanja, ki jih je meseca novembra organiziral Okrajni sindikalni svet na pobudo in ob pomoč komisije za družbeno upravljanje pri Okr. odboru SZDL.

Delavski sveti pomenijo že danes, kljub vsem napakam in pomanjkljivostim, ki so v razvojni dobi neizbežne, v našem gospodarstvu tako pomemben čimbel, ki ga ne bi mogla nobena sila izbrisati iz zavesti delavcev.

Po poročilu se je razvila izredno živahna in stvarna razprava, kakršne po mnenju odbora doslej še ni bilo na okrajnih sejah. V diskusiji sta iznesla zelo tehtne misli predvsem tovariša Vlado Krivic, predsednik komisije za družbeno upravljanje pri Predsedstvu SZDL Slovenije in Miško Goršič, član Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS.

V tem članku je iznešenih le nekaj glavnih misli o problematiki družbenega upravljanja v ptujskem okraju, v prihodnjih številkah pa bomo posamezne organe obravnavali obširneje in globlje.

Sklepi

Okrajni odbor SZDL v Ptujju je v razpravi po poročilu svoje komisije za družbeno upravljanje o delu in problematiki organov družbenega upravljanja in samoupravljanja v ptujskem okraju sprejel sledeče sklepe:

1. Organi družbenega upravljanja in samoupravljanja so se v svojem dosežanem razvoju že izkazali kot organizacijski mehanizem, ki je sposoben zagotoviti demokratično samouprav-

(Nadaljevanje na 2 strani)

Letos bomo svečano proslavili 15 letnico JLA

Letos 22. decembra bomo obhajali 15. obletnico zgodovinskega dne, ko je bila formirana prva proletarska brigada, osnovna enota naše slavne jugoslovanske ljudske armade. Da bi to zgodovinsko obletnico proslavili čim dostojneje in veličastneje, je bil na pobudo Okrajnega odbora SZDL formiran poseben pripravljani odbor, ki naj pripravi proslavo tega praznika.

Odbor za proslavo se je sestel in izdelal obširen program, ki pa se ne bo omejeval samo na praznovanje samega Dneva Armije, temveč se bodo razne prireditve vršile ves mesec decembra. Takšno širše proslavljanje nam narekuje jubilarni značaj in pa mednarodni dogodki, ki ponovno opozarjajo na to, da je zaradi imperialističnih težav nekaterih treba biti vedno pripravljen. Danes ni treba posebej poudarjati velike vloge naše armade v času NOB, saj je prav ona zlomila silo domače reakcije in ogromno pripomogla k uničenju fašističnih sil. Naša JLA pa je bila odločujoč faktor tudi v času našega odpora proti sili stalinškega pritiska po letu 1948. Ona je s svojim odločnim nastopom vplivala na razvoj dogodkov okoli Trsta in danes enote JLA pod zastavo OZN uspešno pomagajo reševati situacijo okrog Suez. Tako vidimo, da JLA ni samo čuvar naših meja in pridobitev ljudske revolucije, temveč tudi važen stebel mednarodnega miru. In prav to dejstvo nam posebej nalaga dolžnost, da letošnjo obletnico praznujemo še prav posebno množično in slovesno.

Pripravljani odbor je sklenil, da bo pripravil vsem organizacijam SZDL, naj pripravijo skupno z organizacijami Zveze borcev, prosvetnimi društvi in ostalimi svečane akademije. Poleg tega bodo organizacije ZB pripravile posvetovanja svojih članov, organizirale obiske v našem garnizonu, pripravile predavanja in podobno. Po vseh šolah bodo člani ZB pripovedovali učencev o svojih doživljajih iz NOB. Sole bodo imele svoje lastne proslave. V Ptujju pa je poseben odbor izdelal zelo obširen program, ki ga je že začel izvajati. Prejšnji teden so namreč v kinu Ptuj že predvajali za mladino in odrasle zelo zanimiv film o velikih manevrih.

Naj bo letošnje praznovanje Dneva armije dokaz naše velike ljubezni do oborožene pesti naših narodov in izraz tesne povezanosti ljudstva s svojo JLA.

Program proslave

15. OBLETNICE JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE

18. dec.: Tekmovalni dvoboj v kegljanju. Tekmujejo aktivni in rezervni oficirji.

19. dec.: Razstava slik iz življenja v JLA in v taboru predvojaške vzgoje. Slike bodo izložene v okni veleblagovnice »Merkur«.

20. dec.: Sahovski dvoboj na 20 ploščah v Domu JLA. Tekmujejo aktivni proti rezervnim oficirjem.

21. dec.: Dvoboj v rokometu-odbojki med aktivnimi in rezervnimi oficirji. Vodstvo tekmovalca ima poročnik JLA tvo. Turudičič. (Tekma je popoldne).
Ob 10. uri dopoldne: sprejem delegacije aktivnih oficirjev pri predsedniku OLO Ptuj.
Ob 10. uri dopoldne: sprejem delegacije okrajnih funkcionarjev v garniziji. Ob tej priliki prejme 6 najboljših vojakov po eno knjigo.

22. dec. ob 14. uri: nogometna tekma Garnizija : Drava. — Vstop je brezplačen.

22. dec.: Proslava na vseh šolah v Ptujju. Proslava bo v zadnjih solskih urah. Dijaki iz vajske šole za razne stroke se priključijo proslavi na gimnaziji. Podelitev odlikovanj učnemu kadru, dijakom, dijakinjam gimnazije in vajske šole. Značke najboljših v predvojaški vzgoji prejme večje število dijakov in dijakin.

22. dec. ob 19. uri: Družabni večer za aktivne in rezervne oficirje. Sodelujejo pevci iz Radio Zagreba in Beograda.

23. dec. ob 7.30: Polaganje venca pred spomenik Jožeta Lacka in kratka svečanost ob spomeniku.

Ob 8. uri: Svečana otvoritev I. Okrajnega orientacijskega pohoda in patrolnega teka obveznikov predvojaške vzgoje. Teknujejo tudi ekipe: TVD Partizan, Strelski odbor, ekipa JLA ter ekipe gimnazije in vajske šole za razne stroke v Ptujju.
Ob 8.30: Svečano formiranje Odrada predvojaške vzgoje v Ptujju na Titovem trgu. Sodeluje godba na pihala DPD »Svoboda«.

Po končanem tekmovanju: podelitev nagrade. — Prehodni pokal Tajništva za šolstvo, prosveto in kulturo prejme zmagovalna ekipa. Objava rezultatov bo v dvorani OK ZKS Ptuj. Ob tej priliki prejmejo predavatelji predvojaške vzgoje, ki so taborili v Lovrencu na Dravskem polju, priznanja.

Po končani svečanosti: Ogled znamenitosti Mestnega muzeja v Ptujju.

poročilo komisije, ki jih bo zbirala in jih potem obravnavala kot celoto.

Tudi v poročilu o kulturnem življenju v okraju je prikazano doseženo uspešno izobraževalno delo po zaslugi agilnih društev in organizacij, solskih in ljudskoprosvetnih knjižnic, tiska, arhivov, Mestnega muzeja v Ptujju, Študijske knjižnice, gledališča, tečajev ter pravilne uporabe sicer skromnih materialnih sredstev. Iz vseh dosežanj izkušeni in uspešni pa moramo posneti tudi nekaj slabosti, ki se v bodoče ne bi smele ponavljati. Več kot doslej je potrebno v bodoče misliti na izobraževanje tudi izven rednih šol. Sveti za kulturo in prosveto bodo morali preiti preko problemov šolstva tudi na probleme splošnega prosvetljenja ljudstva in bodo morali tudi več misliti na vzgojo mlajših ljudskoprosvetnih kadrov zlasti na po-
deležju. Zelo važno je tudi

vprašanje sistematičnega izobraževanja odraslih delavcev v podjetjih in v kmetijstvu za izboljšanje kvalitete dela in dvig proizvodnosti. V čitalnicah je še premalo strokovne literature. Možnosti tečajev še niso povsod izrabljene. Poleg teh problemov pa je še vrsta materialnih vprašanj kulturnoprosvetnih zavodov in ustanov, ki se ponekod ne morejo razvijati ravno zaradi teh težav.

Tudi o teh problemih je bilo več diskusije.

Za prihodnjo sejo sta še ostali poročili Sveta za zdravstvo in socialno varstvo, ker bi se sicer seja zavlekla do večera tega dne.

Nad 28 predlogov za rešitev nekaterih kadrovskih, upravnih, gospodarskih in drugih vprašanj podjetji, uradov, zavodov in ustanov so odborniki po utemeljitvi soglasno izglasovali in bodo objavljeni v »Uradnem vestniku«.

Oba zbora OLO sta zopet zasedala

Na 13. seji obeh zborov OLO Ptuj 12. decembra t. l. sta predsednika Sveta za šolstvo, prosveto in kulturo seznanila odbornike s stanjem šolstva in ostalih področij v ptujskem okraju. Do teh sta zavzela oba zbora svoje stališče, da bo navedeni področji potrebno upoštevati v proračunu za leto 1957 pri OLO in pri občinah in da bodo morali ljudski odbori izboljšati svoje odnose do ljudi, ki delajo na omenjenih področjih, da bo več medsebojnega razumevanja, pomoči in sodelovanja pri reševanju vseh problemov. V nadaljevanju se je bilo rešenih še 28 personalnih, upravnih in gospodarskih predlogov. Skupno sejo je vodil predsednik OLO tov. Jože Tramšek, ločeni seji pa pred-

sednika zborov. Seje se je udeležilo 91 odbornikov, trajala pa je dalje časa kot sicer, ker je bilo na dnevnem redu veliko vprašanj.

Na področju šolstva je v okraju po osvojitvi velikih storjenega, vendar vzbujajo naraščajo števila šoloobveznih mladine, potreba po strokovno in fakultetno izšolanih mlajših kadrih vedno več skrbi, ker postajajo šolski prostori pretisni, ponekod skoraj neuporabni, razpoložljiva sredstva ne zadoščajo, manjkajo učitelji in profesorji. O teh problemih razpravljajo v mestih in na podeželju in kaže, da bi večletna proračunska sredstva ne zadoščala za vse potrebe. Z vsemi temi problemi se bo spoprijela posebna komisija, ki bo obiskala vse prizadete šole, zbrala potrebne podatke in

predloge za vrstni red, po katerem bi se bilo potrebno lotiti obnavljanja in graditve šol, vpoštevajoč pričakovano šolsko reformo, ki bo znatno vplivala na bodočo vsebino in obseg učne snovi, pa tudi na ureditev šolskih prostorov. Nove šole bodo morale imeti tudi praktične šolske delavnice, ki jih sedaj nimajo po šolah. Najtežje je stanje v Kidričevem, na Kogu, v Gorisnici, Vitomarcih in Majšperku. Poleg zahtev po obnovi nekaterih šol želijo ponekod, da bi tam, kot n. pr. v Stojncih postavili novo šolo, s čimer je v doglednem času še težko računati. Diskutanti so potrdili navedbe predsednika sveta tov. Bračiča, da je stanje šol, pouka in problem učnega kadra ponekod zaskrbiljujoče, vendar bo potrebno vse probleme zajeti v

France Novak.

Zborovanje sadjarjev v Novem mestu

(Nadaljevanje)

Kako naj obnavljamo sadovnjake

Sklepi

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kot prvo delo je navedeno utrditev sadnega izbora, ki je bil pred leti revidiran in na novo uveden v prakso.

Nadaljnje delo v izvedbi fitološko-pomoloških opazovanj bo služilo utrditvi oziroma sprememb obstoječega sadnega izbora. Ako neka sorta dobro uspeva pri manjšem številu sadjarjev, ni rečeno, da to velja za večja področja.

Mnogo težavnije je raziskovalno delo sort, ki imajo dobro kaljiv ali slabo kaljiv cvetni prah. Večji nasad sort s slabim cvetnim prahom je vzrok neradne rodovitnosti, če tudi je ostala oskrba dobra. Zato je velike važnosti, da urejamo nasade sort z jalovim cvetnim prahom vedno z dodatkom sort z dobro kaljivim cvetnim prahom, če ravno teh sort ne želimo. Važno je še to, da morata obe sorti cveteti istočasno.

To je znanstveno ugotovljeno za mnogo jabolčnih in hruškavih sort, posebno važno pa je za breskve, kjer imajo nekatere sorte kot I. H. Hale, June Berta, Late Crawford deformirane prašnike brez cvetnega prahu. Take sorte so navezane na tujo oplođbo in ne morejo same služiti kot oplođevalke za druge sorte. Pri breskvah se opazuje delo v križni oplođbi (alogamno) za povečanje pridelka.

Nadalje je popolnoma nezadovoljivo poglavje sadnih pod-

lag nekaterih sadnih plemen. Vpliv podlage na vegetativni razvoj žilnega dela, na rodovitnost, kvaliteto pridelka in odpornost žilne sorte je do gnanja. Podlaga je važen proizvodni dejavnik in močno orodje v borbi za ekonomičnost sadne proizvodnje. S podlago vplivamo lahko tudi negativno, zato ni važna pri sadiki samo bujna rast drevesa, temveč tudi njega rodost in kvaliteta plodu po zunanem izgledu in obliki (zunanjostni izgled). Že za jabolčno in hruško je težko določiti pravi podlago, še teže je določiti podlago za breskev in zlasti za marelico.

Pri nekaterih plemenih in sortah je upoštevati poleg podlage tudi posredovalko. Dobri deblotvorci dajejo krepko nad 50 let staro deblu drevesu, dočim

slabo deblu krajša življenjsko dobo drevesu. Navedene in še številne druge so skrbi drevesničarskih obratov za pridelavo kvalitetnih sadik.

Posebno skrb nalaga znanstvenikom delo z gnojilnimi poskusi za zadostno gnojenje sadik poleg skrbi glede pomanjkanja mikroelementov v zemlji, ki večkrat podrejo vse upe in uspehe pri obilnem gnojenju z naravnimi in dodatnimi gnojili. Znanstveniki se poslužujejo takozvanih foliarnih analiz listja in ugotavljajo, katerih snovi v listju manjka napram vsebini snovi lista na zdravem, rodnem drevesu neke vrste.

Obstaja vrsta nerešenih vprašanj zaradi izmenične rodovitosti dobro negovanih dreves; predčasno odpadanje plodov v zad-

njih tednih dozorevanja brez nekih na zunaj vidnih vzrokov, vpliv razmnoževanja oreha s plodovi mesto vegetativnega razmnoževanja s cepljenjem, nove vrste bolezni na listih oreha in kostanjev rak, vzgoja novih sort potom križanja itd. Kratko, dela imajo znanstveniki dovolj, samo pripomočkov za intenzivnejša raziskovalna dela manjka.

Republiško zborovanje v Novem mestu je prikazalo vse nedostatke, ki jih je odpraviti, če želimo napredek v sadjarstvu proizvodnji. Vrsta neprilike se bo še pojavila tekom časa. Na sadjarjih samih je, da ugotovljeno škodo odpravijo sprti, da upoštevajo nasvete strokovnjakov in povečajo skrb sadnemu drevu, sicer bo sadjarstvu sledila katastrofa.

Konec.

ING, ZOREC EGON

Še o zimskem globokem oranju

(Nadaljevanje in konec)

Znano je, da pada v naših krajih največ padavin v oktobru in novembru, preko zime pa mnogo manj. To je važno vedeti zaradi tega, ker je izpiranje različno in morajo biti zategadelj agrotehnični ukrepi, s katerimi izpiranje preprečujemo, temu prilagojeni. Važno je tudi ugotoviti, katero obdobje pada-

vin, jesensko ali zimsko, je bolj nevarno. Ugotovljeno je, da je izpiranje v toplem času, če polje ni obraslo z rastlinami, največje. Toda v jesenskem času je le malo polja neobraslega. Razen tega pada jesenski dež na izsušeno zemljo, ki je sposobna vrkatj mnogo vlage. V tem času tudi mnogo vlage izhlapi, mnogo pa je porabi plevel, ki v tem času bogotno raste na nezasejanih njivah. Iz vseh teh razlogov jesenske padavine ne morejo izprati pomembnih količin rastlinske hrane iz zemlje.

Drugače je z zimskimi padavinami. Jesenski pridelki so pospravljeni, polja so obrasla le z

ozimninami in večletnimi krmilskimi rastlinami. Mnogo zemlje je prazne, ker čaka na spomladansko setev. In prav tu, kakor tudi na ozimninah, pride do največjega izpiranja hrane, kar lahko ugotovimo spomladi, ko ozimnine spočetka le slabo uspevajo, prav tako pa jari posevki.

Glede izpiranja na polju, ki je zasejano z ozimnico, ne moremo kaj prida ukreniti. Pač pa lahko mnogo storimo na površinah, ki so namenjene spomladanski setvi, in sicer s tem, da opravimo jesensko, oziroma zimsko globoko oranje o pravem času.

Razlikujemo tri obdobja oranja za spomladansko setev. Prvo je obdobje po jesenskem deževju, to je mesec september. To je jesensko oranje. Po tem razdobju in do nastopa oktobrskega deževja je čas predzimskega oranja, po njem pa do srede februarja pa čas zimskega oranja.

Glede na izpiranje lahko globoko orjemo na lahkih in srednje težkih zemljah le v jeseni.

Predzimsko oranje je glede izpiranja najnevarnejše. Lahke zemlje v tem času sploh ne smemo orati, ker slabo veže hrano. Na srednje težki zemlji smemo orati samo srednje globoko. Težko zemljo pa lahko prorporno globoko, vendar je bolje, če smo to opravili v jeseni.

Glede zimskega oranja pa velja, da bomo zemljo, čim lažja in propustnejša je, orali tem pozneje.

Kap. I. kl. Danilo Juriševič

Pred 15-letnico Jugoslovanske ljudske armade

Ob pripravah na slavnostno praznovanje 22. decembra dneva ustanovitve Jugoslovanske ljudske armade si ogledamo nekoliko, kako je bil osnovan in kako se je razvijal eden njenih rodov — topništvo.

Posamezni topovi in minometali so bili v sestavi partizanskih čet že od samega začetka vstaje naših narodov, vendar se praznuje dan artilerije vsako leto 7. oktobra, ker je bila tega dne leta 1941 ustanovljena prva baterija na področju Srbije. Še istega dne je ta baterija izvršila svojo prvo borbena nalogo, ko je obšla s granatami sovražnikovo letališče pri Krajevju ter uničila eno letalo in druge vojaške naprave.

Uporaba topniških in minometalskih orožij je šla v času narodnoosvobodilne vojne v posameznih krajih vzporedno z razvojem partizanskih edinic v dotičnih predelih. Nastanek in razvoj topništva naše Armade je specifičnega značaja, ker se je razvijalo skozi vsakodnevne boje in brez strokovno usposobljenih kadrov ter oporišč za oskrbo. Celokupen artilerijski park bivše jugoslovanske vojske je padel v sovražnikove toke, ali pa je bil uničen v težavnih dneh kapitulacije. Ustvarjanje novih oddelkov topništva je bilo silno težavno in komplicirano. Naši borci so v vsakodnevnih napadih in ob silnih žrtvah odvezali sovražnikom topove in strelivo in tako obojevali prve topniške oddelke naše Armade. S prerastom partizanskih enot v brigade in divizije je rasla tudi moč topništva tako po številu orožja kot po strokovni izgraženosti kadrov, ki so svoje znanje pridobivali v vsakodnevnih krvavih zmagoslavjih bojnih.

Glavno skladišče za partizanske topniške enote so bile sovražnikove postojanke. V letu 1942 je bil formiran po povelju tove, Tiha prvi topniški divizion, kar je pomenilo velik korak naprej. V tem času so partizani že uporabljali topništvo v večjih napadih na utrjene sovražnikove postojanke.

Da bi se vsaj v neki meri izognili partizanski topničarji pomanjkanju tehnike in streliva, so delali prave čudeže v učinkovitosti topovskega ognja, ko so n. pr. čisto pripeljali topove na razdaljo kakšnih 100 metrov pred cilj ter ga nato z

blematiko vseh organov družbenega upravljanja in samoupravljanja na svojem področju ter na vsak negativni pojav takoj reagirajo s preprečevalnimi metodami. Poleg tega morajo izkoristiti sleherni priložnost za tolačenje pomena in vloge organov družbenega upravljanja in samoupravljanja svojemu članstvu. O teh vprašanjih naj razpravljajo tudi na občnih zborih osnovnih organizacij SZDL.

2. Velika ovira za aktivnost in uspešno delo nekaterih organov družbenega upravljanja in samoupravljanja so neresni, nedelavnost in nezainteresirani člani teh organov, zato morajo organizacije SZDL kadrovskemu sestavu posvetiti vso pozornost in s preprečevanjem vplivati na volilna telesa, da bodo kandidirala in izvolila res samo take ljudi, ki imajo voljo in interes do dela. Kolikor so nedelavnost in nezainteresirani ljudje že bili izvoljeni v posamezne organe, je treba na volilna telesa s preprečevanjem vplivati, da jih odpokličejo in izvolijo druge.

3. Organizacije SZDL morajo člane organov družbenega upravljanja in samoupravljanja nenehno spodbujati, da se bodo seznanjali s področjem svojega dela in problematiko. Pri tem naj jim organizacije tudi konkretno pomagajo.

4. Komisiji za družb. upravljanje se nalaga dolžnost, da organizira sistematično vzgojo funkcionarjev delavskega samoupravljanja in upravljanja, kot tudi delovnih kolektivov, z raznimi seminarji, posvetovanji in predavanji.

5. Organizacije SZDL morajo pomagati svetom pri ljudskih odborih, da se bodo seznanili s svojo družbeno-politično vlogo

ter tako nehali biti samo pomožni organi ljudskih odborov v reševanju upravnih zadev.

6. Pravtako morajo tudi krajevne odbore vzpodbujati k širši družbeno politični dejavnosti, da ne bodo vsega svojega dela videli izključno v reševanju krajevnih komunalnih vprašanj.

7. Organizacije SZDL morajo s preprečevanjem vplivati na občenske ljudske odbore, da bodo del svojih sredstev odstopali krajevnim odborom za čisto krajevne potrebe. S tem se bodo krajevni odbori še bolj aktivizirali in tako pospešili komunalno dejavnost.

8. Krajevne odbore je treba navajati na to, da bodo vsa pereča vprašanja prenesli v razpravljanje na zbor volivcev. Tako se bodo ljudje naučili o skupnih zadevah skupno razmišljati in skupno ukrepati.

9. Organizacije SZDL na Dravskem polju naj se borijo zato, da bodo občinski ljudski odbori čimprej uredili vprašanje krajevnih odborov v skladu s statutom občine in zakonom o vsajih skupnostih.

10. Organizacije SZDL naj pokrenejo vse potrebno, da bodo pri vseh Kmetijskih-gospodarskih šolah čimprej izvoljeni šolski odbori. Za to vprašanje je treba poleg zborov volivcev še posebej zainteresirati tudi upravne odbore Kmetijskih združenj.

11. Prav v tem času se kažejo velike anomalije v trgovini — med kmečkim trgovom, odkupno trgovino in prodajno mrežo (razlika med odkupnimi in prodajnimi cenami so nenormalne), zato naj sekretariat Okr. odb. SZDL prouči kaj je v tej situaciji ukrenila trgovinska zbornica in v imenu potrošnikov zahteva ustrezne ukrepe.

12. Poleg navedenih splošnih in konkretnih nalog se morajo organizacije SZDL nenehno in vztrajno boriti, da bo zagotovljena svoboda kritike in svobodnega izražanja misli v vseh organih družbenega upravljanja in samoupravljanja.

demu topništvu, ki je postalo v nekaj stoletjih letih hrbenica naše Armade. Starešinski sestav topniških oddelkov naše Armade se nenehno usposablja in je že dosegel mojstrski položaj in obvladuje svojega orožja. Naša mlada vojna industrija pa že izdeluje velike količine topniškega streliva, tehnične opreme, instrumentov ter novo sodobno orožje, s katerim je opremljeno že mnogo topniških enot naše Armade.

Praznuje 15-letnico obstoja naše Armade tudi topničarji doprinašajo vse, da bi do popolnosti obvladali tehniko modernega topništva ter tako lahko čvrsto stali na braniku pridobitve narodnoosvobodilne borbe.

Nekaj pripomb k članku 'Ptujski osmošolci pripravljajo kulturni večer'

Ptujski tednik je v št. 47/48, dne 29. XI. 1956, priobčil zgoraj omenjeni članek Namen ptujskih osmošolcev, prirediti kulturni večer, nas je prijetno iznenadil in pozdravljamo njihovo kulturno dejavnost. Pač pa pisec »pč« v uvodu ugotavlja, da je v Ptujju »slabo razvito kulturno življenje. Samo kakšen kulturni večer, ki ga je priredila Svoboda, ali pa kakšen koncert in še mo pri kraju kulturnega pregleda za nekoliko let nazaj.« Ta izjava je ptujске kulturne delavce iznenadila, zato piscu nekaj pojasnil.

Gledališče prireja poleg svojih rednih predstav tudi gostovanja drugih gledališč. Nadaje prireja Ljudska univerza niz kvalitetnih predavanj. Mestni muzej je prispeval k dvigu kulturnega življenja v Ptujju. (N. pr.: prireditve v Tednu muzejev, otvoritve novih oddelkov, slikarske razstave itd.) Glasbena šola organizira preko Koncertne direktije Ljubljane letno do pet koncertov naših najvidnejših umetnikov. Lahko bi našli še marsikaj in podrobneje. Vendar že omenjena dejstva dokazujejo, da pisec s ptujskim kulturnim življenjem ni docela seznanjen.

Ob tej priložnosti bi pa želela spregovoriti nekaj besed o obisku prireditve Samo nekaj primerov! Na dan ko je izšel omenjeni članek v Ptujskem tedni-

ku, je organiziral muzej v počastitev Dneva republike otvoritev narodopisnega oddelka na gradu (ista številka prinaša tudi vabilo). Obisk je bil sicer zadovoljiv, toda upravičeno se sprašujemo, kje je bila mladina ptujске gimnazije, ki je bila s tem kulturnim dogodkom seznanjena. Nadalje se sprašujemo, zakaj mladina v večjem številu ne poseča koncertov v Glasbeni šoli, saj je potom tiska in šolskih obvestil tudi o tem obveščena.

Uspeh vsake kulturne prireditve ni odvisen samo od prirediteljev, bodisi organizatorjev ali izvajalcev samih. Uspeh je odvisen v veliki meri od obiska prireditve, kajti vsaka prireditve je namenjena širokim krogom; ker le tedaj v celoti doseže svoj namen. Na žalost naše prireditve niso najbolj obiskane, predvsem ne s strani mladine. Zato lahko rečemo, da ravno zaradi tega niso dosegle tistega uspeha, kot bi ga sicer lahko. Ko se bo ptujsko občinstvo, predvsem mladina tega zavedala, ne bo treba več govoriti o slabem razvitem kulturnem življenju v Ptujju.

Perc Bernarda

MIKLAVZ PRI ORMOZU

Tukajšnja šola je priredila v nedeljo, 25. nov., prav lepo proslavo za naš narodni praznik. Po petju pesni »Internacionale« — izvajali pionski pevski zbor, je tov. šolski upravitelj Stajniko govoril o pomenu 29. novembra. Sledile so pevске in deklamacijske točke, ki so bile vse lepo izvedene. Posebno je ganila pesem »Bohara od Gobca. Telovalni nastop je bil prav dober in je pokazal, da so naši dečki tudi urni in gibčni. Odlično so bili izvedeni simbolični ples. Nastop s spremljevanjem godbe je bil tako dovršen, da bi lahko nastopili še pred tako izbranimi gledalci. Dvorana je bila polna staršev in mladine in nikomur se ni mudilo domov.

Za 29. nov. pa je obdarovala tukajšnja Kmetijska zadruga 28 učencev z hranilnimi knjižicami in primernim zneskom za lepo izvršeno nalogo o varčevanju. Popoldne pa je uprizorila IZUD igrano »Dekle iz Trente«. Pred igrjo je podala tov. učiteljica Krajncva zgodovinske dogodke ob nastanku nove Jugoslavije. — Vlogo v igri so bile primerno razdeljene in v splošnem prav lepo izvedene. Prav dobro so se odrezali igralci, ki redno sodelujejo pri igrjah. Vso priznanje gre režiserji tov. učiteljici Olgi Vertovšek, ki ni samo spretno vodila igre, temveč tudi prav lepo podala svojo vlogo. Voška kino dvorana je bila razprodana in vsi igralci so želi za svoja izvajanja zasluženo priznanje.

Priporočamo našim bralcem, da si prečitajo ekspozice podpredsednika Izvršnega sveta FLRJ tov. Edvarda Kardelja na zasedanju Zvezne ljudske skupščine, ki ga je objavilo naše dnevno časopisje 9. in 10. dec. t. l.

Tržne cene

v sredo 12. 12. 1956 (za liter, kilogram ali kos)

- Cebula 80, česen 100, luščeni fižol 50, hren 100, krompir 12, peteršilj 60, rdeča pesa 30, redkev 25, solata endivija 50, solata v glavah 50, špinata 100, zelje v glavah 25, zelena 50, korjenček 50, ohrovt 25-30, koruza 35, pšenica 35, koruzna moka 40, ajdova moka 60, koruzni zdrob 50, ajdova kaša 120, prosena kaša 80, surovo maslo 400, zaseka 800, mleko 30, smetana 140-150, sir 80, kokoši 350-450, piščanci 280-500, purani 600-1000, hruske 50, jabolka 30-40, jajca 20, kisla repa 20-30, kislo zelje 60, motovilec 100, jetmenova kaša 90, mešano suho sadje 50.

Odredba o obvezni tuberkulinizaciji živine

Na podlagi 2. odst. 12. čl. in 98. čl. Zakona o občinskih ljudskih odborih (Ur. list LRS 19/52), 3., 5. in 47. čl. Temeljnega zakona o varstvu živali pred živalskimi kužnimi boleznimi (Ur. l. FLRJ-26/54), Priloge I/A-1c-XIII/2 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. l. FLRJ-34/55), in 2. točke 53. čl. Statuta občine Ptuj izdaja Svet za kmetijstvo in gozdarstvo Obč. LO Ptuj

ODREDBO

o obvezni tuberkulinizaciji goveje živine, o obveznem cepljenju psov proti steklini in o obveznem cepljenju kokoši proti kokošji kugi.

- Vsa goveja živina, stara nad 6 mesecev, se mora tuberkulinizirati. Vsi psi stari nad 6 mesecev, se morajo cepiti proti steklini. Vse kokoši se morajo cepiti proti kokošji kugi.
- Pregled in tuberkulinizacijo izvršijo pristojni veterinarji Okrajnega ljudskega odbora Ptuj.
- Pregled in tuberkulinizacijo morajo veterinarji opraviti v skladu s najnovejšimi ugotovitvami veterinarske znanosti in po navodilih strokovno nadrejenega organa.
- Pregled in cepljenje se izvrši po hlevih ali pa na določenih zbirališčih. Čas in kraj cepljenja in pregleda odredi Oddelek za gospodarstvo in komunalne zadeve Obč. LO sporazumno z okrajnim veterinarskim inšpektorjem.
- Živina, pri kateri se ugotovi, da je okužena s tuberkulozo, se mora vidno zaznamovati s prelučnanjem desnega uhlja.
- Bolna goveja živina se ne sme več pripuščati. Odtuji se lahko

samo za zakol. Ta se sme izvršiti samo v klavnicah, ki so po veterinarskim nadzorstvom. Potni listi za bolno živino se smejo izdajati le, če je ta namenjena za zakol. Na potnih listih mora biti vidna oznaka TBC.

- Cepljenje psov se opravi na določenih zbirališčih.
- Čas in kraj cepljenja odredi Oddelek za gospodarstvo in komunalne zadeve Obč. LO sporazumno z okrajnim veterinarskim inšpektorjem.
- Cepljenje kokoši se opravi na dvoriščih lastnika po razporedu, ki ga odredi Oddelek za gospodarstvo in komunalne zadeve Obč. LO sporazumno z veterinarskim inšpektorjem OLO Ptuj.
- Na dan, ki je določen za cepljenje, morajo biti kokoši zaprte, dokler se ne opravi cepljenje.
- Stroške tuberkuliniziranja in cepljenja kokoši trpi OLO Ptuj. Stroške cepljenja psov trpijo lastniki, ki so dolžni plačati 100 din od psa. Plačati je treba takoj pri cepljenju.
- Kdor prekrši določbe te odredbe, se kaznuje po 71. in 72. čl. Temeljnega zakona o varstvu živine pred živalskimi kužnimi boleznimi (Uradni list FLRJ-26/54).
- Ta odredba velja od dneva objave v Ptujskem tedniku, objavi pa se tudi v Uradnem vestniku okraja Ptuj.
- Stev. 03-4180/1.
- Datum: 10. XII. 1956.
- Predsednik Sveta za kmetijstvo Martin Gobec
- Predsednik Obč. LO Janko Vogrinec

Andrej Kovač, bibliotekar:

Ptuj in okolica v pesmi in povesti

V letu 1845 je zdravilka Neisa po nekem obilnem kosilu zadela kap. »Oranes morimur« — vsi umrjemo, so bile njegove zadnje besede. Kmalu za njim je umrla tudi njegova žena.

Na oglu ulice Vseh svetnikov (danes Jadranska) je stala že nekdanja apoteka, o kateri so si nekoč v Ptuj pripravovali skrivnostno zgodbo o magistru Advenciju, ki se je poročil z edino hčerko iz znane ptujске trgovske družine Guffante. Nevestin stariši so zelo nasprotovali tej zakonski zvezi, vendar brezuspešno. Toda mlada apotekarjeva žena je umrla že v prvem letu zakona. Obleženo v poročni obleki so jo pokopali na pokopališču, ki je takrat ležalo v bližini mestnega stolpa in bilo obdano od visokega zidu. Ptujski grobar je hotel ponoči vlomiti v krsto apotekarjeve žene in jo izkopati. Toda ta je bila samo navidezno mrtva in je po vlom vstala iz krste, grobarja pa so našli ob grobu, zadetega od kapi. Magister je po tem dogodku našel svojo ženo na stopnicah pod hišnim pomočlom zmrznjeno in mrtvo. Grobarja so kaznovali še po smrti tako, da so dali njegovo truplo najprej na kolo, potem pa ga razčetrili.

Leto 1848 ni prineslo po pripovedovanju pisateljice Ane Wittuše dosti sprememb v mestu Ptuj. Le posamezni čitatelji so pri trafikah spremljali dogodke iz redkih števil dnevnega časopisa. To opisovanje moramo dopolniti, kajti v ptujski okolici so se mnogokje oglašali slovenski klici po enakopravnosti in svobodi. Ptujski meščani so se zbrali pri »Zlatem noju« in ustanovili 27. septembra 1848 narodno gardo, ki je imela seveda nemški značaj in bila že leta 1851 razpuščena, kot poroča tudi ptujski zgodovinar Ferdinand Ráisp v svoji zgodovinski knjigi: »Ptuj, najstarejše štajersko mesto«. Gradec 1858. Pisateljica Wittuša črpa zgodovinske podatke za svoje romane večidel iz omejenega Raizovega dela. V revolucionarnem letu je Ptuj dosti prestal zaradi prehodov avstrijskih čet. Tudi v našem romanu se barvarjeva hiša ni mogla izogniti vojaškim rekvizicijam.

Pisateljica nas z barvarjevi otroki zopet popelje na ptujski grad, ki jih je v vseh letnih časih privabljal s svojimi čari. V stenhah v heda je bilo v še vedno opaziti škrpice pridivnega mostu. Na trdnjavi so samevala zarjavela topovska kolesa, sredi kopriv pa je ležal celi rimski lev. Za debelimi grajskimi zidovi in vedno zaprtimi oči so si otroci vedno predstavljali sobane polne zlata in dragih kamnov, plešoče prince in koderaste princeske. Med mračnimi zidovi so se vrstile podzemne keče in po ljudski govoric naj bi vodil do vurbereškega gradu podzemski hodnik. Otroci so metali kamenčke v trideset klaster globoč vodnjak in rado vedno prisluškovali zamolklemu odmevu.

V drugem grajskem dvorišču je sameval marmornati spomenik zadnjega ptujskega gospoda Friderika V. s štajersko marmorsko zastavo v rokah in psom ob nogah, simbolom zvestobe. Otroci so uživali razgled na rodovito vičavsko polje, ki ga je obkrožala široka Drava. Iz ozadja pa se je videla modra senca Pohorja, kjer so nekoč Rimljani lomili marmor. Na gradu so otroci naleteli na priletno žensko, prijateljico njihove matere Ottilijo iz strojarske kočje, ki je stanovala na grajskem pobočju.

In zopet je zdrknilo mimo Ptujja po dravskih valovih dokaj let. Nova železnica Dunaj-Trst (1846) je prinesla Ptujčanom mnogo skrbi, kajti prikrajšani so bili pri tranzitni trgovini po poštinih in deželnih cestah, ki se je z novo železnico zmanjšala. Zelja po železnici se je Ptujčanom izpolnila 17. decembra 1857, ko so zasadijo prvo lopato v bližini rogoznikega kovača (Zafranko) v predmestju Kaniža, na zemljišču Franca Maleka. Za promet pa so to progo odprli 24. aprila 1860. Poizkusna vožnja na tej progi od Pragerskega do Velike Kaniže pa se je vršila že 29. oktobra 1859. Za hitrejšo zvezo z Mariborom in dalje s Korosko pa naj bi se kasneje zgradila stranska proga od Hajdine proti Mariboru. O tem dogodku nas ob-

vešča tudi zgodovina Ráisp v svojem delu: »Spomini na vzhodno železnico«, Graz 1860.

O narodnostnih razmerah v Ptujju v šestdesetih letih pravi pisateljica v svojem romanu, da v tem času še ni bilo narodnostnih sporov. Družabni Ptujčani so prav tako obiskovali nemški kazino kot slovensko čitalnico.

Nekaj besed k slavnostnemu koncertu baritonista Vladimira Koširja na predvečer praznika republike

O proslavi je naš list že poročal, zato dovolite še nekaj besed o uspelem koncertu solista V. Koširja.

Vladimir Košir, baritonist opernega gledališča v Novem Sadu je po dveletnem premoru zopet koncertiral v Ptujju. Koncertni spored, ki so sestavljale partizanske in umetne pesmi ter operne arije, je obsegal 17 točk. Tak glasovno zahteven in interpretacijsko bogat program je nudil poslušalcem široko možnost za oceno pevača, pevcu pa možnost, da pokaže vse svoje glasovne in tehnične odlike, kakor tudi muzikalno zrelost. Z veseljem smem pisati, da je koncertant v polni meri zadovoljil vsem muzikalno-glasbenim odzikom in da nam raste v Koširju pevec odličnih kvalitiet, ki razpolaga s čudovito lepo barvanim, širokim in polno zvenečim baritonom, ki mu po lepoti barve in bleisku težko najdemo enakoverden glas na Slovenskem. Njegov glas je v vseh

Glede družbenih razmer v takratnem Ptujju, ki se zrcalijo v obravnavanem romanu, moramo omeniti, da nastopa slovenski živelj le v bolj podrejeni vlogi. Podoželsko ljudstvo, ki prihaja v mesto, je seveda slovensko, oblečeno v takratni noši, izdelano iz domačega platna. Slovenec je nadalje naš mali človek iz Haloz, ki obdeluje nemški gozdovi njene vinograde in mora svojim nemškim gospodarjem v mestu ob določenem času prinašati plodove

legah lepo izenačen, čeprav obstajajo še majhne tehnične pomanjkljivosti (brez teh skoraj ni pevača), saj je pevec šele na začetku svoje umetniške poti. Vokalni izvežni su, mu teko kot biseri iz zlatega grla.

Koncertant je pokazal, da ima mnogo smisla za lepo in kulturno muziciranje; ni hlastal za zunanji efekti, temveč pel doživljeno, z lepim smislom za frazo in čisto muziciranje. Koširjev pevski instrument, ki se vidno širi in pridobiva na prodrornosti in voluminoznosti je zaradi svoje lepote izrazilo lirično. Zato bi želel, da bi bilo mlademu umetniku omogočeno vsaj kakšno leto specializacije pri kakšnem znanem mednarodnem mojstru pedagogu, kar bi si tovariš Košir s svojo pridnostjo in danimi prirodnimi pogoji prav gotovo zaslužil. Če se bo pevec razvijal tako kot je pokazal njegov zadnji koncert, bo zrastle iz izrazitega interpe-

svojega truda. Ljudje, slovenske krvi so številni poslji, pomočniki, perice in služkinje po meščanskih hišah, ki so v posesti pridobitnih slojev. Ljudje se cenijo predvsem po imetju, tako tudi v našem romanu ceni zdravnikova žena Neisovka le tiste ljudi, ki imajo vinograde in jih ob vsaki priložnosti nagovoril »gospod soeed« ali »gospod boter«. Kdor pa ni imel dobro rejene mošnje, tega ni kaj posebno spoštovala in govorila o njem: »Mož brez denarja je zame navaden pavliha«.

ta Mozarta, ki ga bodo vsi odri veselili. Pevca je pri klavirju spremljal dirigent SNG iz Maribora Janez Komar, nekatere stvari prav dobro, pri težjih stvareh pa se je poznalo, da je imel premalo časa za pripravo, kar je dovedlo do nekaterih prav občutnih spodrslijajev tehnične-ga značaja.

V akustičnem pogledu, so žal vsi koncerti v Ptujju velik problem — saj razen majhne dvorane v glasbeni šoli nimamo niti ene akustične dvorane. Razumljivo, da zahteva tako skrajno neakustična dvorana kot je Titov dom, velik živčen in fizičen napor, zato ni one lahkonosti in igrivosti pri izvajalcih, ki jo omogoča le dobra, akustična dvorana.

Na koncu naj iskreno čestitam tovarišu Vladimiru Koširju k uspelemu koncertu in želim mlademu umetniku še mnogo nadaljnjih uspehov.

Jože Gregorc

MADZARSKA V OSPREDJU

Prejšnji terek je izbruhnila na Madžarskem ponovno splošna stavka. Za tak odgovor vladi so se namreč odločile delovne množice na Madžarskem, ko je ta postarila delavske svete izven zakona in sploh v celoti ignorirala delavske zahteve. Kot odgovor na ta ukrep pa je zopet vlada uvedla naglo sodišče. Položaj se je torej zopet izredno zaostri. Vsekakor pa je sedaj že popolnoma jasno, da madžarska vlada nima pomembnejše zastombe med ljudstvom in da si je kakršnekolik možnosti v tem pogledu zapravila s svojim stališčem do delavskih svetov. Bilo je jasno, da so prav delavski sveti bili, dokler vlada ni zazvela do njih takšnega stališča kakor ga je, tisti most, ki bi sicer zelo izolirano vlado povezal z delovnimi množicami ter bi s pomočjo tega časoma uspela normalizirati stanje v državi.

Kakšen bo bodoči razplet dogodkov na Madžarskem ne bi radi prerokovali. Generalna skupščina OZN še vedno razpravlja o tem vprašanju. V razpravi je dvoje resolucij, ki obsojata Sovjetsko zvezo zaradi njene intervencije na Madžarskem, oziroma ki zahtevata, da Sovjetska zveza takoj umakne svoje čete iz te države.

Madžarska delegacija je pred nekaj dnevi zapustila zasedanje Generalne skupščine, češ da se OZN vmešava v madžarske notranje zadeve.

ZOPET SUEZ, TODA NA DIPLOMATSKEM POLJU

Enostranski poskus reševanja suezskega vprašanja s strani Velike Britanije in Francije se je ponesečil. Po odhodu invazijskih čet in potem ko bodo zapustile Egipt tudi sile OZN, bo na področju suezskega prekopa črne bi upoštevali škode, ki je nastala, vsekakor pa v pravnem pogledu isto stanje, kakor

je bilo pred britansko-francoskim napadom dne 29. oktobra, prav tistega dne, ko bi se morala začeti v Zenevi pogajanja o ureditvi vprašanja. Pojavlja se vprašanje, kaj sedaj. S tem v zvezi je izjavil predsednik Egipta Naser, da je za pogajanja o plovi skozi prekop, toda le v okviru Organizacije združenih narodov.

ZASEDANJE SVETA MINISTROV ATLANTSKE ZVEZE

V Parizu zaseda te dni Svet ministrov Atlantske zveze, ki jo sestavlja 15 zahodnoevropskih držav in ZDA. Zasedanje je posebnega pomena zaradi akutne situacije na Madžarskem, pa tudi zaradi posledic, ki so nastale v zvezi z britansko-francoskim napadom na Egipt in ki pomenijo med zahodnimi zavezniki pravi razdor. Britanci in Francozi vidijo v čeprav neuspeli akciji vendarle korist v tem pogledu, češ da je bilo z njihovim napadom odkrito sovjetsko vdiranje na področje Blžnjega vzhoda, dočim menijo Američani, da je suezka zadeva v veliki meri odvzela Zahodu možnosti, da bi do konca izkoristil krizo v vzhodnem bloku. Po mnenju predstavnikov skandinavskih dežel, pa je vzhodni vojaški blok zelo oslabilen in da je zaradi tega treba ukreniti vse, da bi se zboljšali odnosi med obema blokoma.

VOJNA SE V ALŽIRU NADALJUJE

Zdi se, da posveča Francija po neuspeli akciji v Egiptu zopet več pozornosti alžirskemu bojišču. V zadnjih dneh se je na celotnem področju Alžira razvnela velika francoska ofenziva, kateri pa se uporniki z vsami silami upirajo ter prizadevajo Francozom velike izgube.

Ob 200-letnici rojstva A. T. Linharta

Pred nekaj dnevi smo praznovali 200-letnico rojstva A. T. Linhart, ki se je s svojim delom zapisal v zgodovino naše kulture kot utemeljitelj slovenske dramatike in slovenskega odrskega jezika — z njim se naše, slovensko gledališče pravzaprav šele začinja. Okrajno gledališče se je poklonilo njegovemu spominu z uprizoritvijo komedije »Ta vesel dan ali Maticek se ženi«, naslednje vrstice pa naj vsaj skromno opozorijo na ta pomembni jubilej.

Linhartovo delo je zrastle iz dobe preroda ali razsvetljenstva, iz domače prerodne, razsvetljenske miselnosti in kulturnih prizadevanj tega časa, ki so mu dali novo vsebino in svojstven pečat še o. Marko Pohl, Jansenist Jurij Japelj, Jožefinec Blaž Kumerdej, predvsem pa baron Ziga Zois in Valentin Vodnik. Vsa njihova skrb je veljala pisanju poučne literature, ki naj služi preprostem kmetu v pouk in izobrazbo, organizaciji šolstva v domačem jeziku, katerega naj se po Pohlinovih besedah ljubi Kranjci ne sramujejo, saj ni tako slab, kakor mislijo, prizadevanju, da bi ta jezik v vsem javnem življenju postal enakopraven dotlej privilegirani nemščini, še prav posebej pa prizadevanju, da bi ta jezik izobilikovali do take mere, da bi bilo v njem možno izražati čustva in misli z izbrano, pesniško besedo, v umetniških oblikah, kakor so jih do takrat že poznali veliki, v svojem razvoju bolj srečni narodi; v tem sta se posebej odlikovala Valentin Vodnik, naš prvi pesnik, in A. T. Linhart, naš prvi dramatik; s svojimi mentorskimi pobudami in mecenskimi darovi pa je njima in ostalim našim preroditeljem stal ob strani baron Ziga Zois.

Linhart je ustvarjal sprva v nemškem jeziku. Njegov prevenc je žaloigra »Miss Jenny Loves«, v nemščini je spesnil tudi pesniško zbirko »Blumen aus Krain«, ki je izšla že po njegovih vrnitvi v Ljubljano in katere naslov sam dovolj govori o pesnikovi ljubezni do domače, kranjske zemlje (trojen je bil v Radovljici na Gorenjskem; njegov oče je bil po rodu Čeh, mati pa Slovenka). V nemškem jeziku je pisal tudi njegov Poskus zgodovine Kranjske in ostalih južnih Slovanov pod Avstrijo, ker pač slovenski tiskrat za znanstveno delo še ni bil dovolj izobilikovan. Sicer pa je iz vsebine že jasno vidna Linhartova napredna prerodna

miselnost, pri izoblikovanju katere ima pomemben delež baron Ziga Zois.

Nazadnje pa je Linhart izpolnil še eno najimennejših nalog takratne prerodne dobe, napisal je v domačem jeziku dve igri, najprej 1789. leta »Zupanovo Micko«, že naslednje leto pa mnogo zahtevnejšo komedijo »Ta vesel dan ali Maticek se ženi«. Z njima je postal utemeljitelj slovenske dramatike, slovenskega odrskega jezika — in s tem slovenskega gledališča sploh. Predvsem zaradi teh dveh del se je vključil v vrsto naših najboljših mož peresa in si pošteno zaslužil sloves, ki mu ga je prinesel poznejši čas, posebno pa naša doba, ki je ob vsem drugem poudarila zlasti še napredno miselnost, ki se

odraža iz njegovega dela in življenja sploh, tja do Linhartove prerodne smrti. Zaradi teh dveh iger tudi tako slovesno praznujemo 200-letnico rojstva njegovega avtorja. Ze pred dobrimi sto leti je Prešeren spoznal vso vrednost Linhartovega dramatskega dela in navdušen vzkliznil: »Komu Maticek, Micka, hej župana, ki mar mu je slovenstvo, nista znana?« Po sto letih lahko prez pridržka ugotovljamo vso resničnost tega priznanja.

Linhartu je nadaljnje delo v prid slovenskemu prerodu, slovenski kulturi — posebno še dramatik — preprečila prerona smrt. Vendar je tudi to, kar je za svojega kratkega življenja ustvaril, dovolj, da je lahko Pre-

V ptujskem muzeju so odprli narodopisno zbirko

Na dan republike ob desetih dopoldne so v Ptujskem muzeju na Gradu odprli nov oddelček — etnografsko zbirko. Vsa čast vodstvu muzeja in njegovim sodelavcem, pa tudi našim ljudski oblasti, ki redno podpirajo ta našo ustanovo!

K otvoritvi se je zbralo precej ljudi, ki so bili prav prijetno presenečeni ob pogledu na pestro in zanimivo zbirko. Etnografija ali narodopisje je, kot pove že ime, veda, ki opisuje narod in njegovo kulturo, in sicer materialno, socialno kakor tudi duhovno. V ptujski narodopisni zbirki je za sedaj pač najbolj poudarjena materialna kultura našega slovenskega ljudstva, ki živi v ptujski bližnji in daljni okolici, to je na Polju, v Halozah in Slovenskih goricah.

Ko stopimo v prvo sobo, nas najprej pozdravi težki lesen plug, ki je nekdanji oral po haloških njivah. Ta plug ima že nekatere železne sestavine. Njegov predhodnik, popolnoma lesen plug (pomekoc) so mu rekli »drevo«, je že izgubil. Najbrž ga ne bo mogoče najti niti v najskritejših ropotarnicah. V isti sobi vidimo tudi starinsko brano in še marsikaj, kar je služilo v bližnji preteklosti našemu kmetu pri njegovem delu in je zdaj — v dobi traktorjev — že zastarelo in nam danes kot častitljiva starina služi le še kot učilo in ponazorilo k zgodovini našega kmetijstva. Tu vidimo tudi različne predmete, ki so jih naši dedje rabili za »hrambo elanine in mesnine (šlaninjaki) in

žita (žitne skrinje). Iz kota nas gleda tudi človek iz te dobe, kmet v naravni velkosti, oblečen v breguške, robačo in praluk ter pokrit s črnim klobukom širokih krajev.

V drugi sobi nas pri oknu pozdravi naše slovensko dekletje v vzhodnoštajerski noši: dolgo temno krilo s svetlikajočim se predpasnikom, v brezokavniku in z belo ruto, podobno pečl.

Največjo pozornost pa tudi opazke priznava pri gledalcih je zbudila postava kmečke gospodinje, ki stoji v kmečki »črni kuhinji« pred pečjo, ki je v njej gorel ob otvoritvi pravi pravcati ogenj, in jemlje iz nje z burkljami lonec. Ta »črna kuhinja« in vsi predmeti v njej je marsikomu priklicala v spomin njegova otroška leta, ko se je sam gibal v takem in podobnem vdušju. V istem prostoru je tudi kmečka peč z enostavnimi pečnicami. Te pečnice naj se, ko bo to mogoče, nadomeste s takimi, na katerih bodo upodobljeni stari značilni motivi. Vzorce takih pečnic ali vsaj klupe še imajo naši kmečki lončarji! Poleg pečj stoji preprosta miza, postelja in zibelka (zibača). Se več predmetov iz naših kmečkih domovanj je razvrščenih ob stenah in na stenah. Veliko je na primer nabojnih podob, slikanih na steklo. Take podobne še danes vidimo po nekaterih naših haloških in slovenjgoričkih hišah.

Skoraj vsak se nasmehne, ko stopi v tretjo sobo narodopisne zbirke Tu kraljujejo naši kurenti, stražni kurenti z ježev-

šeren zaključil nagrobni napis njemu v spomin z besedami: »Slavili, dokler mrtvi se zbudijo, domači bota ga Talijo, Klijo.« S temi besedami mu je priznal duhovno nesmrtnost. Da je imel prav, dokazuje tudi naš čas, ki je šele do kraja poudaril vse pozitivne vrednote naprednega Linhartovega dela.

Za konec naj navedem še besede, ki jih med drugimi v Kretovih komediji »Kranjski komedijanti« spregovoril Zois, potem ko so najuglednejši meščani tedanje Ljubljane, ki jih je pritegnilo delo za slovenski prerod, s takim uspehom uprizorili prvo Linhartovo delo »Zupanovo Micko«, besede, ki veljajo v enaki meri tudi za »Maticeka« in Linhartovo delo sploh:

kami, ki smo se jih nekdanji otroci tako ball. Tu je tudi ruza, pokrita s široko ponjavo, izpod katere se vidita dva para človeških nog. Negibne so te pustne šeme, namenjene gledalcem muzeja. Morda jih bo čez nekaj desetletij mogoče videti res le še v muzeju. Danes so kurenti in podobni našimljeni še živi med našim kmečkim ljudstvom, kadar pride čas zanje, to je o pustu. In prav je tako! Saj je to stara stoletna šega. Kurenti preganjajo zimo in privablajo pomlad.

Še eno sobo bi seveda potrebovali, da bi postavili »orače«. To je običaj, ko štirje do šest fantov vleče majhen plug po vasi in pobira na vsakem dvorišču darove. Ta običaj je nekakšen prazničen uvod v prvo delo na polju.

V tretji sobi vidimo poleg kurentov še različno lončeno posodje, med njim na primer vrč, podoben škropilnici, za škropljenje vinske trte. Pod steklom so primeri naše kmečke duhovne kulture; zarotovalni pripomočki ob boleznih, porodih, svetinje, nanizane na vrvcu, ki varujejo popotnika nesreče, stari slovenski tiski (Duhovna bramba) itd.

Se marsikaj bi lahko naštel, to kar je in kar bi moralo biti. Toda tri sobe etnografske zbirke ptujskega muzeja so šele začetek, lep in spodbuden začetek. Zbirka se bo nenehno dopolnjevala, saj ji ne manjka strokovnih moči, med katerimi je tudi etnografinja tov. Ljudmila Meze. Njej in vsem, ki so pomagali pri ureditvi zbirke, vse priznanje!

Prešernova družba

V letošnji redni knjižni zbirki Prešernove družbe so izšle naslednje knjige:

1. Koledar Prešernove družbe za leto 1957;
2. France Bevk: Iskra pod pepelom, zgodovinski roman;
3. Beno Zupančič: Mrtvo morje, povest;
4. Ivan Ribič: Kala: mladinska povest;
5. Dr. Miroslav Zel: Morje in njihovi zakladi, poljudnoznanstveno delo.

Zamudniki lahko nabavijo zbirko v vseh knjigarnah za 450 din. Cena posamezni knjigi je 100 din. Koledarja pa 200 din. Prav tako sta na razpolago v vseh knjigarnah tudi dodatni knjigi:

- Dr. M. Avčin — Dr. S. Lunaček: **Otok od spočetja do pubertete** za ceno 100 din;
- Andreja Grum: **Praktični svetvi** za dom za ceno 200 din.

Vse knjige lahko naročite tudi na naslov: Prešernova družba, Ljubljana, Ulica Heroja Tomšiča 5, kjer lahko dobite za doplačilo 80 din vsako knjigo tudi vezano v polplatno. Poštuna je 30 din.

Tajništvo

IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJ

Za odkrito in pogumno sindikalno besedo

Občni zbor občinskega sindikalnega sveta v Ormožu 4. t. m. je bil zanimiv v dveh pogledih: radi običajne formalnosti v začetku in živahne življenjske razprave na koncu. Poročilo predsednika in tajnika je bilo skopo. Predsednik je govoril o političnem stanju v svetu, tajnik pa o organizacijskih stvareh. V tem organizacijskem poročilu je ugotovil, da je vseh 13 sindikalnih podružnic v občini imelo slabo pripravljene občne zbornice, da razprava na teh zbornicah ni bila plodna in da kakšnih posebnih sklepov ni bilo. Nato je še naštel, koliko sej je imel občinski sindikalni svet, koliko dopisov je rešil in podobno. Po blagajniškem poročilu in poročilu nadzornega odbora bi se skoraj ponovilo to, kar je tajnik grajal pri občnih zbornicah sindikalnih podružnic: udeleženci ne bi nič razpravljali, ker ne bi imeli o čem. Ne predsednikovo, ne tajnikovo poročilo ni načelo problematike sindikalnega dela v ormoški občini.

Sele po daljši razpravi sekretarja OK ZKS tovariša Naceta Voljca, ki je nakazal številne probleme, o katerih bi morali na občnem zboru pogumno spregovoriti, je formalno vzdušje zbor

prenehalo. Udeleženci zboru so v razpravi načeli pereča in življenjska vprašanja, za katera se bodo morale sindikalne organizacije zanimati. Iz te razprave je povzeti, da se je občinski sindikalni svet premalo brigal za krivične odpovedi delovnega razmerja in stanovanjske razmere delavcev. V Ormožu je nekaj kričečih primerov, ko delovni ljudje stanujejo v človeku nedostojnih stanovanjih že nekaj let in se za njih prošnje nihče ne zmeoni, medtem ko drugi ljudje dobivajo boljša stanovanja. Sindikalna organizacija ne bi smela mirno gledati teh primerov, temveč se zavzeti za njih rešitev. V ormoški opokarni bi morala sindikalna organizacija podpreti željo delavcev, da si pridobijo ustrezne kvalifikacije. Tudi tu so primeri, da delavci stanujejo v neznosnih razmerah. Posebne delovne razmere vladajo v rudniku premoga Podgorci. Sindikalna organizacija ne reagira pravočasno na razne nepravilnosti in ni dovolj povezana z upravnim odborom in delavskim svetom. Vsi delavci v rudniku imajo doma posestva in se prvenstveno posvečajo obdelavi svoje zemlje, zato ni nič tudega, da je bilo letos

kar 380 neopravičenih izostankov z dela. Razen tega se delavci iz dneva v dan menjajo, tako da je letošnje leto sprejeto na delo 50, odšlo je pa 30 ljudi. Sindikalna organizacija v rudniku je maloštevilna in se ne zaveda dovolj svoje vloge, predvsem pri političnem delu in izobraževanju kolektiva. Udeleženci občnega zbora iz kmetijskih gospodarstev so načeli vprašanje delovnega časa v kmetijstvu. Po njih mnenju bi se moral tudi na kmetijskih gospodarstvih uvesti 8-urni delavnik, ki naj bi bil merilo za celo leto (v času sezone kmetijskih del bi delali seveda več kot čez zimo). Sedaj so kmetijski delavci v izredno slabem položaju, ker v zimskem času ne dobe otroških dodatkov. Na kmetijskem gospodarstvu v Ivanjkoveh so morali v zimskem času odpustiti večje število delavcev in sindikalna podružnica je bila v težkem položaju, koga odpustiti. Na tem posestvu delavci niso zadovoljni s tarifnim pravilnikom. Na uro zaslužijo le 28 do 29 dinarjev ob lepih vremenskih razmerah, če je pa vreme slabo, ne morejo zaslužiti niti tega. Kljub vsemu pa na posestvu ni bilo neopravičenih izostankov z dela.

V razpravi je bilo predloženih toliko raznih problemov, da bi imel novozvoljeni občinski sindikalni svet precej dela, če bo iz te razprave izvlekel zaključke in sklepe ter se lotil reševanja problematike, ki je kljub temu, da ormoška občina ni industrijska, precejšnja in pomembna.

Kako pomagati otroku, ki se težko uči

»Oh, da bi se že kmalu začela šola, da se rešim teh porednežev! Bom imela vsaj mir pred njimi!« Tako vzklizne mamičkata, ki se pred seboj v jeseni zopet odpro šolska vrata.

Res je, da s pričetkom šole učitelj prevzema veliko skrb za nadaljnjo vzgojo otroka. Učitelj je kot vrtnar, ki mu je naloga, da goji zlahko cvetje, ki ob njegovi skrbi in negi obrabi najplemenitejši sad — to je izobrazena in za delo sposobnega človeka. To je velika in vzvišena naloga, ki zahteva od učitelja mnogo ljubezni in požrtvovalnosti. Slabemu, neskrbnemu vrtnarju se tako lepo posajene rože ne bodo uspevale. Isto tako se lepa mlada drevesca brez pravilne nege ne razvijajo dobro.

Nič manj potrebna pa je skrb za otroka doma v družini. Še tako vzorna šola ne more otroku nadomestiti družinske ljubezni. Le takrat bo otrok pravilno rastle in se razvijal, če bodo starši s pravilno, napredno domačo vzgojo podpirali šolo in vzgojitelje ter doma utrjevali to, kar gradi šola. Učitelji z veseljem sprejemajo starše, ki pridejo povpraševati o šolskem napredku svojega otroka. Prav tako pa mi učitelji — v kolikor nam to dopušča čas — radi stopimo na otrokov dom k staršem, da spoznamo težave, ki ovirajo otrokov napredek in staršem tudi radi pomagamo z nasveti.

Napačno je mnenje nekaterih staršev, ki mislijo, da so s tem, ko so otroku kupili vse šolske potrebščine že tudi vse storili, češ — tu imaš, zdaj pa se uči! Vse ostalo pa prepustijo učiteljem in otrokom samim. Ena glavnih dolžnosti staršev pa je, da tudi sami skrbijo za izobrazbo svojih otrok in za njihovo pravilno vzgojo. V današnji družbi se zahteva od človeka več, kakor se je zahtevalo nekdanj.

Otroku je treba pri izobraževanju pomagati. S tem pa ni rečeno, da bi mu starši sami ali starejši bratje in sestre delali domače naloge. To ne bi bilo nič dobro, ker bi se otrok preveč zanašal na pomoč, in v šoli ne bi niti pazil. Sicerbimo, da otrok lepo in v redu napiše domače naloge, se nauči potrebno šolsko snov, sprašujemo ga na primer pesmico ter se zanimamo tudi za računsko nalogo in za snov ostalih predmetov. Pri težavah mu dobrohotno, z lepo besedo, z zvišano mero potrpežljivosti pomagajmo! Ne bodimo sami nervozni in nestrpni, kadar je treba otroku eno in isto stvar večkrat ponoviti ali pa z njeno razložiti! Ne segajmo po jermenu od hlač, kakor to očetje radi store, če otrok — posebno onj iz nižjega razreda — še takoj v prvem hipu ne zapopade n. pr. vezave črke, ali če pri prštevanju prsike na roki ukloni, namesto da bi jih dodajal. In ko mu ta ali oni problem uspe — nagradimo ga s pohvalo! Pohvala ga dvigne. Priznajmo mu njegov trud! Zgodilo se je ob koncu prvega polletja, da je neki učenec pri nesel domov same odlične roče, pa niti mati niti oče nista

naša primerne in prjazne besede, da bi otroka vsaj s pohvalo nagradila. Tak odnos s strani staršev do svojega otroka gotovo ni pravičen. S pohvalo dobi še več veselja do dela. V nasprotnem primeru postane brezbrizen ali pa celo izgubi voljo do dela.

Navajajmo otroka, posebno one, ki se težko uče, na redno učenje, da ne zaostanejo z učno snovjo. Kakor hitro otrok v snovi zaostane, jo težko nadoknadi, slabše pa še posebno težko. Učenec izgubi pravo zvezo z učenjem, ker je vsak novi del učnega gradiva zgrajen na prejšnjem. Tako pa pride do poloma in obliki nezadostnih redov. Otroku mora imeti dovolj časa za učenje. Ne silimo ga pa, da bi sedel vedno pri knjigi; dovolj prostega časa za razvedrilo in igre mu bomo tudi dovolili. Koliko — to je odvisno od otrokove pridonosti in volje za učenje.

Učenje bodi za otroka v šolski dobi najvažnejše opravilo, kateremu bi moral sleherni oče in vsaka mati dati prednost pred morebitnim drugim delom. Mnogokrat se zgodi, da zaradi domačega dela otrok nima časa za domače naloge in za učenje. Nekateri starši so popolnoma napačnega mnenja, češ, najprej so domača opravila, nato šele pride na vrsto učenje in domače naloge. Če bi bilo to res tako, potem bi otrok pravzaprav ne imel nikoli časa za učenje, saj se domača opravila vrstijo kar naprej. Od spomlad do pozne jeseni, pa še ta nesrečna paša, ko ostane za otroka mnogo dragocnega časa neizkoriščenega. Sploh pa otrok ne more in tudi ne sme biti tista delovna sila, brez katere bi se doma ne dalo opraviti vse delo. S pametnim premislekom in ureditvijo domačega dela se da doseči, da se otroku nudi dovolj časa za prepotrebno učenje, pri čemer pa tudi domače delo ne bo slabše opravljeno. Tudi otroku, ki obiskuje nižje razrede, je potrebno domače učenje, kajti če je osnova slabša, je tudi nadaljnje delo slabo ali celo neuspešno. Ena naših najvažnejših nalog je, privaditi učence na smotno učenje.

V svoji šolski praksi sem opazila že večkrat, da starši ne morejo razumeti otrokovega neuspeha v šoli. Če namreč otrok pri gospodinjstvu, na njivi, na vrtu, pri gospodarstvu kaže posebno vno, in sposobnost, menijo, da je prav tako vnet tudi v šoli. Včasih bulji celo ure v knjigo, ne da bi se učil, in domači so mnenja, da je opravil vse kar je za šolo potrebno. Doma uboga in je včasih res vzoren otrok, v šoli pa vkljub vsem pričakovanju ne uspeva. Kje je torej vzrok? Mnogo učencev je takih, ki potrebujejo opore pri učenju. Vedno je treba poiskati in vedeti vzroke: zakaj se otrok težko uči? Morda je kriva dedna obremenjenost na primer pri otrocih staršev-alkoholikov, morda pa jih v otroku kal skrite bolezn

(Nadaljevanje sledi)

Z mladinske konference v Ormožu

Devetega decembra je bila občinska mladinska konferenca v Ormožu. Osnovne organizacije so občne zbornice opravile v prejšnjem mesecu. Konferenci je prisostvovalo 70 delegatov iz 7 osnovnih organizacij. Iz poročila sekretarja občinskega komiteja mladine je bilo razvidno, da je v navedenih osnovnih organizacijah vključenih 635 članov. Stevilka je vsekokor precej razveseljiva, ker se je število članov v občinskem merilu dvignilo za 200%. Na konferenci je bilo ugotovljeno, da je še mnogo mladincev, ki niso vključeni v mladinsko organizacijo. Vsekokor bo občinski komitej mladine skušal v letošnjem letu pretežni del ne vključenih mladincev vključiti v mladinsko organizacijo in ustanoviti nekaj novih osnovnih mladinskih organizacij. Možnost ustanovitve organizacij v zelo kratkem času obstaja v vasi Hum in Litmerk. Na konferenci so sprejeli sklepe, da mladina dela v raznih društvih in organizacijah. Posebej se je mladina izkazala v mladinski delovni brigadi, ki je pri Miklavžu zgradila telovadišče. Na konferenci so sprejeli sklepe, ki bodo napotilo za bodoče delo posameznih organizacij. Eden od sklepov zahteva uzakonitev kmetijsko-nadaljevalnega šolstva. Mladina se bo v prihodnjem letu vključila v mladinske delovne brigade, ki bodo odhajale na večja dela v zveznem merilu. Zraven navedenih sklepov je bilo sprejetih še več organizacijskih in drugih predlogov, ki bodo omogočili lažje delo mladinskih organizacij.

Taborniška organizacija v Ptujju se tudi pripravlja na svojo novoletno slovesnost. Za vse svoje članstvo bo priredila novoletno jelko. Čim bo sneg, bo organizirala smučarske in sanjske tekme, za dan tabornikov pa bo pripravila samostojno akademijo ter po možnosti razvila svoj prapor.

Funkcionarji Društva prijateljev mladine — zlasti odbornice iz Ptujja — so zadnje dni obiskale večje kolektive in zbrale v skupni fond nekaj sredstev za novoletne prireditve in slovesnosti v Ptujju. Poleg tega pa se tudi nekateri tereni ob pomoči članstva SZDL pripravljajo na novoletne slovesnosti za svoje otroke.

USPEŠNO DELO MLADINE V TRNICAH

Mladinski aktiv v Trnicah je med najaktivnejšimi v svoji okolici, kar se odraža predvsem na kulturno-prosvetnem področju. V zadnjem času je postavil na oder dvoje del, in sicer »Vergo« in igro »Lovski tat«.

Aktiv je to uspelo le s težavo, ker so nastopili skoraj sami začetniki, ki niso imeli niti režiserja. Sele ko so šle priprave proti koncu jim je pomagal tov. Lončarič. Kljub temu pa so dosegli lep uspeh v nedeljo 2. dec. ko so nastopili.

Aktiv namerava nastopiti z igro na bližnjih odrih.

IZ STARŠ

V prosvetni dvorani v Staršah je bilo v zadnjem času nekaj kinopredstav. Kinoprojektor je dala v ta namen na razpolago organizacija ljudske tehnike občine Center iz Maribora. Vaščanj so bili tega zelo veseli.

Ob tej priložnosti je marsikateremu vaščanu šinila v glavo misel, da bi naj KZ s pomočjo vaščanov in obč. lj. odbora nabavila kinoprojektor, da bi lahko imeli v Staršah stalno kino predstave. Hoditi v kino v Maribor ali Ptuj je namreč precej daleč.

IZ Turnišča

Terenski odbor SZDL Turnišče je imel 8. decembra svojo letno konferenco. Udeležba članov je bila navdave zadovoljiva, saj je bila velika dvorana kmetijske zadruge nabito polna. Pogrešali so le ljudi s turniškega posestva in kmetijske šole.

Poročilo o delu organizacije SZDL je izčrpno podal predsednik. Po poročilu se je razvila zelo zanimiva razprava. Sišali so vrsto koristnih predlogov, ki so jih sprejeli v plan bodočega dela. Izvoljen je bil nov odbor marljivih in socializma predanih ljudi.

Po zaključku konference je bil manjši program.

Z Brega

Na občnem zboru SZDL Breg se je po poročilu predsednika tov. Ivana Rudoifa in sekretarke tov. Vide Vičarjeve ter drugih funkcionarjev največ razpravljalo o adaptaciji dvorane SZDL na Bregu na Zadrženem trgu, o dramatskem delu na terenu, o kvrvojaletstvu in drugih vprašanjih. Po občnem zboru so vsi navzoči, ki jih je bilo lepo število, gledali filmsko predstavo, ki jo je organiziral terenski odbor SZDL.

IZ VELIKE NEDELJE

Tukajšnja igralska skupina »Simon Gregorčič« je že tretjič uprizorila komedijo v 3 dejanjih »Poslednji mož«. Napolnjena dvorana zadrženega doma in aplavz prirediteljem je dokaz lepega uspeha skupine. Vloge so bile vsestransko dobro podane in zaslužijo izvajalci vse priznanje.

Skupina bo gostovala v nedeljo v Ormožu.

MURETINCI

Tudi letos smo kot navadno v Muretincih lepo proslavili Dan republike. Kmetijska zadruga Muretinci je ob sodelovanju ostalih organizacij priredila prav pester spored, ki ga je pričel predsednik občine tov. Belsak in ki je tudi razložil pomen praznovanja Dneva republike.

Pri izvajanju sporeda je sodeloval moški pevski zbor. V spored je bilo vključeno tudi razdeljevanje hranilnih knjižic učencem, ki so napisali najboljše naloge o pomenu varčevanja.

Na Dan JLA nameravajo zastopniki pionirjev ptujskih šol obiskati garnizijo JLA v Ptujju, pred tem dnevom pa nameravajo tudi pripadniki JLA obiskati šole in pionirjem razlagati zanimiva doživetja iz časa vojne ter povojnega vzgajanja kadrov JLA.

V petek, 14. t. m. popoldne se bodo v Ptujju na občinskem ljudskem odboru zbrali člani Sveta za prosveto in kulturo občine Ptuj ter bodo obravnavali predloge za proračun kulturno-prosvetnih ustanov in zavodov za leto 1957 ter o predlogu za načrt dela sveta za prihodnje leto. Predsednica sveta tov. Bernarda Perc je zbrala za to sejo tudi več pobud in zamisli, ki so jih predlagali člani SZDL na občnih zbornicah.

Kino predstava je bila tega dne za vse obiskovalce prireditve zastoj. Pozneje pa so se zbrali v prijateljskem pomenku in ob okrepčilu zadržali še dalje časa v zadrženem domu.

Kmetijska zadruga Muretinci vedno bolj razširja svojo delavnost. Pred kratkim je zgradila mizarško delavnico in lopo za skladišče lesa, za leto 1957 pa predvideva gradnjo zadrženega pekarnice, kopalnice, gostilne, trgovine in stanovanja.

Za pekarno so ljudje zelo navdušeni, prav tako za kopalnico. V ta namen je bil izbran poseben odbor, ki bo zbiral sredstva in prostovoljce za delo pri teh objektih.

IZ JURŠINC

Letošnja proslava za Dan republike je bila dobro pripravljena ter tudi dobro obiskana. Bila je v prosvetni dvorani. Na občinskem ljudskem odboru je bila slavnostna seja. Lovska družina je pripravila večerjo, Kmetijska zadruga pa obdaritev otrok, ki so napisali najboljše naloge o varčevanju, in poskušajo vin letošnjega prideka za predstavniške oblasti, množičnih organizacij in društev.

Ob 8. uri zjutraj so se zbrali v prosvetni dvorani šolski otroci z vsem učiteljskim kolektivom, občinskimi odborniki, člani ZK Slovenije in odborniki SZDL ter IZUD, gasilci, lovci in drugi. Slavnostnemu govoru je sledil odru nastop učencev, ki so peli, recitali in deklarirali v zadovoljstvo vseh navzočih in v ponos učiteljskemu, ki si je prizadevalo skupno z otroci, da bi proslava čimbolj uspela. Ob koncu proslave so bile razdeljene hranilne knjižice z vlogami po 300 din učencem, ki so najboljše napisali naloge o varčevanju.

Po slavnosti v šoli je bila občinska slavnostna seja, na kateri je govoril o Dnevu republike predsednik občine tovarš Janža Toplak. Seje so se udeležili predstavniki oblasti in organizacij ter gospodarstveniki s področja občine Juršinci, ki so se po seji še pomenili o različnih perečih vprašanjih občine ter po seji v sejni dvorani poskusili letošnji vinski pridelek, ki je vkleten v vinskih kletih Kmetijske zadruge Juršinci.

Lovska družina je pripravila za Dan republike lovsko večerjo.

MIKLAVŽ PRI ORMOŽU

Tov. Simončičeva je ob zaključku sadne sezone priredila v Kajzarju tečaj za vkuhanje in vlaganje sadja, sočivja in zelenjave, ki ga je obiskovalo lepo število gospodinj ter nekaj deklet. Tečajnice so bile prav zadovoljne s potekom tečaja, ki bi bil potreben tudi v drugih vaseh.

V prejšnjem mesecu je praznoval v Illovcih svoj 92. rojstni dan najstarejši občan bivše miklavške občine tov. Martin Catorič, ki se kljub visokim letom še zelo dobro drži. Zena mu je umrla že pred leti. Svojih šest otrok je tov. Catorič lepo vzgojil.

Tov. Catoriču želimo še mnogo zdravih in srečnih let!

Brigadirji I. ptujške MDB pišejo

Stanovali smo v starem gradu, ki je čepel nad majhno kamnito vasico, prav takšno, kakor so vse ostale vasice na našem kamnitem Krasu. Kamor koli si pogledal, vsepovsod je kazala zemlja svoja kamnita rebra. Skale, kamenje in zopet skale. Vmes pa grmičevje, slive, jabolka, vse polno sadnega drevja. Tukaj je sadje edino bogastvo. Kamorkoli seže oko, vsepovsod sami skalnati grički z zelenimi zaplatami in polni sadnega drevja. Toda nikjer nobene ceste. Le tu in tam se kaka ozka stezica vije med skalami, se vzpenja in zopet pada. Prav nič niso primerne za prevažanje sadja. Ze v stari Avstriji so obljubljali našim Primorcem gospodarsko prepotrebno cesto, toda obljube niso izpolnili, sedje so se nadalje tvorili in nosili po ozkih stezicah. Toda sadja je na desetine in stotine vagonov in to je bilo zelo težko in še za mudnejše delo. Pozneje so Italijani obljubljali cesto, toda tudi oni je niso zgradili. Ljudstvo, ki je bilo tedaj pod Italijo, je bilo razočarano. Matična država pa jih ni razočarala. V letošnjih počitnicah je pričela mladina iz vse Slovenije graditi to važno gospodarsko cesto. Ljudje so najprej govorili, da ne bo mladina nič naredila. Naredila pa je ogromno. Delala je s poletom, voljo in v tekmovanju. Naredila je že lep kos ceste, nadaljevala pa jo bo še drugo leto.

Tudi ptujski okraj je zastopala mladinska delovna brigada, ki se je vrnila trikrat udarna in enkrat pohvaljena. Brigada je bila sestavljena predvsem iz dijakov ptujске gimnazije in nekaj javencev. Pridružili so se tudi ptujski študenti, ki se šolajo v Mariboru na Srednji ekonomski šoli in na Učiteljskihi.

Počitnice so za nami in delo v brigadi tudi. Z veseljem se spominjamo težkih delovnih dni v brigadi, ki smo jih z voljo, ponosom in veseljem pretrpeli. Gradili smo Brkinsko cesto, to važno gospodarsko pot na Primorskem. Nismo pa samo delali, vsak dan smo se kopali in igrali žogo, ali streljali z zračnimi puškami. Zvečer pa smo ob tabornem ognju poslušali šale duhovitih tovarišev. Ni pa bilo to najvažnejše. Za nas je bilo najvažnejše to, da smo postali res pravi tovariši, da smo se sami kovali v nove ljudi, graditelji socializma. Sam sebe vzgajati je zelo težko, lažje pa se to doseže v brigadi. Tu se krešejo značaji, se odlikujejo nazori. Da je to res, nam po kažejo dejstva n. pr. na sami gimnaziji. Brigadirji se ločijo od nebrigadirjev. Čeprav so bili v eni sami akciji, pa se že pozna vpliv skupnosti. Ti dijaki so samostojnejši, bolj tovariški in v šoli bolj disciplinirani. Znajo prav presoditi razne stvari, niso oholi in domišljivi. Marsikaj pa bi bilo treba očitati nekaterim nebrigadirjem. Seveda ne vsem, ker nekateri so morali delati doma, drugi pa so bili v službi,

da so si preskrbeli sredstva za nadaljnji študij. Tudi taki dijaki, ki so na ta način delali so dobri, tovariški in poštvalni. Zelo vidna pa je razlika med takimi, ki med počitnicami prav nič ne delajo. Ti so v šoli pristranski, zahtevni in domišljivi. To niso pravi prijatelji in ne tovariši. Žalostno je, da so takšni ljudje na gimnaziji, toda dejstva so dejstva. Ravno te ljudi bi morali pritegniti v mladinske delovne akcije in jih naučiti skupnega socialističnega življenja in dela.

Tovarištvo je nekaj najlepšega. To se je prav lepo videlo v brigadi. Bili smo složni, veseli, pomagali smo si med seboj, bili smo zares pravi tovariši. Ko smo se morali ločiti, se je potočila marsikatera solza grenkega slovesa.

Zelo radi se spominjamo na delovne akcije, na uspehe, težave, žulje, vesele popoldneve, pleše, obnavljamo stare šale in smo zares veseli.

V prihodnjih počitnicah bo napredna mladina cele Jugoslavije zopet gradila nove pomembne objekte, ceste, prekoje in železnice. Zopet so pred nami dnevi lepega brigadirskega in tovariškega življenja. Vsi stari brigadirji se bodo udeležili delovni akcij, pridružila pa se jim bo vsa napredna mladina.

Naš okraj bodo zopet zastopale nove mladinske delovne brigade, ki bodo ohranile slavno tradicijo ptujskih mladinskih udarnih delovnih brigad.

Františka Slana iz Vitomarc 55 je padla in si poškodovala levo roko; Feliksa Irgla z Jančevskega vrha 33 je zabodel neznanec z nožem v prsa; Jakob Zamuda iz Kicarja 30 je padel in si poškodoval rebra; Jožetu Kranjcu iz Hranjigove 20 je cirkularka poškodovala obraz; Pepci Kopriva iz Ormoža je konj poškodoval levo nogo; Marjana Mežan iz Ptujja se je vrezala z nožem v desnico; Jakob Bedrač iz Njiverc št. 1 je padel in si poškodoval levo nogo; Edvard Božič iz Ptujja si je pri delu poškodoval desno nogo; Branko Drakšič iz Vičane 45, otrok, si je poškodoval desno nogo; Ivan Lasič iz Lahone 37 je padel in si poškodoval levo nogo; Ivan Paveo iz Gerečje vasi 22 si je na skobelnem stroju poškodoval prste leve roke; Martin Kameršek iz Veličan 57 je padel in si zlomil levo nogo.

Vsem gori imenovanim, ki se zdravijo doma ali v bolnišnici v Ptujju želimo čimprejše okrevanje.

zanimivosti

Novice iz vinarstva

Pozeba v nemških vinogradih. Zbrani so podatki o škodi, ki jo je zadnja zima povzročila nemškim vinogradom. O škodi je bilo anketirano 580 nemških vinogradniških občin, od katerih jih je 88 odst. poslalo podatke. Končne ocenitve so pokazale, da so bile prve napovedi o škodi nekoliko pretirane, kljub temu pa je letošnja letina povprečno najmanj za polovico manjša od lanskoletne. Pričakujejo od ene tretjine do ene polovice normalnega pridelka. Povprečen pridelek računajo v Nemčiji z okoli 2,5 milijona hektolitri.

Najbolj so trpeli vinogradi v pokrajini Rheinhessen, kjer pričakujejo komaj eno šestino do pet tretjin pridelka, relativno najmanj pa v pokrajini Rheinland-Nassau. Od trt je hudo zimo najbolj pretrpeli rizing, daleko slabše, prav katastrofalno pa je bil uničen silvanec in Müller-Thurgau. Od rdečih sort je burgundec razmeroma dobro izvozil, najslabše pa portugajka.

Tudi poznejši razvoj je bil neugoden, bili so močni pojavi črva in peronospore.

Ponudba s strani proizvajalcev v vinih je slaba, cene so čvrste in visoke in ne računajo s padcem. Liter vina pri proizvajalcu stane 2 do 3 DM, so pa predeli, kjer ga pod 3 DM sploh ni dobiti. In to za navadna vina! Kakovostna vina, prirodna, pa dosega ceno tudi do 7 tisoč DM za 10 l.

Caj ali vino. Na letni skupščini združenih zvez v Nottinghamu, Anglija, je bil iznesen predlog, naj bi glasovali o delegaciji združenikov, ki naj bi obiskala Francijo in poglabila odnose s tamošnjo vinski trgovino. Ugotovili so namreč, da se prodaje francoskih vin v tamošnjih združenih trgovinah iz leta v leto večajo in da je ta promet od leta 1949 za trikratno narasel; samo v okraju Nottingham so prodali v združenih prodajalnah za 180.000 angl. funtov vina, kar je za več kot 40 odstotkov več napram preteklemu letu. Lansko leto so samo za noveletne praznike prodali 8000 steklenic.

Predlog v obliki resolucije je zasledoval cilj, po katerem naj bi se prodaja francoskih vin v Angliji še stopnjevala, to predvsem cenah vin, da bi se tako omogočilo čim širšim slojem uživanje vina. Nameravali so celo povečati število vinskih prodajal. Toda za čudo, proti temu predlogu se je dvignil hud odpor in nasprotovanje. Na skupščini je nekdo pripomnil, da ima ta predlog namen odvdati Angleže od uživanja čaja in kave in jih spreobrniti v pivce vina! Toda to tudi pomeni »odklon od osnov krščanstva«, na katerih je zgrajeno združeno gibanje — v Angliji namreč! Zato ni prav nikakega navdušenja, da bi posnemali Francoze, kar zadeva uživanje vina.

Angleški časopis Times pripominja k temu, da se je treba resno zamisliti ob tem vprašanju. Veliko število oddanih glasov je bilo proti temu predlogu in tako nameravano poslanstvo ni bilo poslano v Francijo. Prav zanimiv primer angleškega puritanstva in konservativizma, če ne še česa drugega.

Dvoboj med nemškimi vinogradniki in uvozniki vina. Zaradi izredno slabe letošnje vinske letine žele nemški vinogradniki svoj pridelek kar najbolje

vnovčiti in zato drže svoja vina na zalogi in jih je polagoma po visokih cenah prodajajo. V strahu, da bi uvoz tujih vin znižal cene in jih tako pripravil ob pričakovane dobičke, ki naj bi krili količinski izpad, so predlagali zvezni vladi, naj bi uvedla kot stalno ustanovo osrednjo poslovnico za uvoz vina za vso državo, ki bi imela dejansko v rokah planiranje in realizacijo uvoza alkoholnih pijač, seveda pod močno kontrolo vinogradnikov, ki naj bi bili v posvetovalnem odboru te poslovnice najmočnejše zastopani. Z uresničitvijo tega svojega predloga bi vinogradniki uspeli močno zaščititi svojo proizvodnjo in bilo bi jim omogočeno po visokih cenah vnovčiti svoj proizvod.

Vinska trgovina je vzdignila ostre glasove nasprotovanja taki centralizirani vinski uvozni poslovnici, ker smatra, da pregloboko posega v privatno iniciativo in samostojnost trgovine, zlasti pa, ker pomeni predlog vinogradnikov ne znižanje, pač pa zviševanje cen vina in s tem zaviranje in zmanjšanje potrošnje. Trgovci smatrajo, da že samo kontingentiranje uvoza vina dobro šteti vinogradnike, če pa bi prešli še na protekcionizem, bi to pomenilo neposreden napad na svobodo iniciative. Sicer pa ne grozi nikakla propast vinogradnikom zaradi ene slabe letine. Ti so že itak zaščiteni s tem, da je država predpi-

sala na vse dodatne kontingente uvoza vina posebno pristojbino v višini 0,20 DM v korist po vremenu prizadetim vinogradniškim področjem.

Tudi poročila v časopisih niso naklonjena predlogu vinogradnikov in zatrjujejo, da bi ugoditev vinogradnikom in ustanovitve omenjene centrale le podražilo uvoz vina in ga tako pripravilo za lukazno pijačo, kar pa ni v interesu nemškega gospodarstva.

Tudi vlada, kaže, ni naklonjena že pred leti odklonjenemu sličnemu predlogu in kaže, da bodo zadovoljili i kozo i volka s tem, da bodo imenovali posebno komisijo iz vrst predstavnikov vinogradnikov in trgovine, ki naj bi izdelala načela, veljavna za določitev posebnih uvoznih kontingentov vina in glede razpisov teh kontingentov. Dr. L. M.

Drobne zanimivosti

GLASBA IN ZAKONSKO ŽIVLJENJE

Nedožna glasba, ki jo imajo nekateri ljudje tako radi, je včasih tudi vzrok, da se zakoncu zaradi nje razide. Nekemu soprogu, ki je zahteval razvezo zakona, češ da njegova žena vsako jutro igra že ob petih zjutraj v spalnici na flavto, je sodnik svetoval, naj si kupi trobento in ženo preprije.

htevala razvezo, ker je mož vsako noč igral v postelji po dve do tri ure na korneti le dve melodije, ki se jih je naučil že v mladosti. Uboga žena je to morala poslušati noč za nočjo.

Sodniki morajo pokazati večsah prav nadnaravne sposobnosti, da lahko rešijo kak posebno zapleten primer sožitja glasbe in zakona.

lo že višek. Da bi pa rinili ceo v spalnico, se ni nikomur sanjalo. Vendar je napredek avtomobilske tehnike dovedel tudi do tega. Seveda se je zgodilo v Ameriki. Zakonca Harold sta kmalu po večerji legla v posteljo in mirno zaspala. Naenkrat ju prebudi močan tresk. Nekaj avto je s polno brzino pridrvel v hišo, podri zid in prevrnil posteljo. Mož jo je še kar dobro zvozil, medtem ko so morali ženo zaradi močnega možganskega pretresa takoj odpeljati v bolnišnico. Avto je žofirala neka ženska, ki se je v veselem stanju vračala s »coco-tailparty«. Čeprav je bil avto popolnoma uničen, se njej ni zgodilo ničesar. Pijanec imajo pač srečo!

LETALO V DIMNIKU

Ko smo že pri nemogočih prometnih nesrečah, naj vam povemo še eno. Dogodila se je pred dnevi ob priložnosti kombiniranih vežb britanske mornarice, pri katerih je sodelovala tudi velika letalonosilka »Eagle« (Orel). Ko je neko njegovo letalo pravkar pristajalo, se je ladja nenadoma ustavila. Pilot, ki na to ni mogel računati pri ocenitvi razdalje, se je znel v »kaži«. Letalo ni mogel več izravnavati ter dvigniti in nesreča je bila tu. Zadel je ob rob ogromnega ladijskega dimnika. Letalo se je prevrnilo in s pilotom vred izginilo v notranjosti, kakor biljardna krogla v svojo luknjo. Letalo se je seveda popolnoma razbilo, pilot pa je kljub težkim poškodbam vendarle ostal pri življenju.

NYLONKE ZA KONJE

Seveda niso to nogavice, ampak podkve. Nylonške podkve so začele proizvajati nekatere inozemske tovarne za dirkalne konje. Boljše so od navadnih, saj so dvakrat lažje od aluminijastih, istočasno pa veliko odpornejše.

Z AVTOM V POSTELJO

Pred avtomobilisti pa res nisi nikjer več varen. V »klasični« dobi avtomobilizma so podirali pohlevne pešce in tako-le nekako priložnostno ob robu cest; bili so tudi takšni, ki so si upali za svojo žrtvijo na pločnik; sem in tja se je kdo zaletel tudi v izložbo, kar pa je bi-

Amerika se obdaja z umetnimi otoki

Ze dlje časa gradijo umetni otok pred obalo Združenih držav. Ameriške letalske družbe imajo v načrtu gradnjo cele vrste umetnih otokov v Atlantskem oceanu, ki bi omogočali uspešnejšo obrambo pred sovražnimi letali in podmornicami. Z njimi so dosegli znaten napredek mnogih del za varnost ameriške celine. Na teh otokih se bodo posluževali vseh izdelkov moderne znanosti in tehnike. Poleg najmodernejših radarskih in radioodajnih postaj bodo tu meteorološke postaje, letala, piloti, delavnice, zaloge kuriva, ploščad za vzlet in pristane letal in helikopterjev. Otoki bodo pritrjeni na dno. Ogromne ploščadi bodo stale na cementnih drogih, debelih okrog dva metra. Posadka vsakega otoka bo štela od 25 do 30 mož, ki bodo tam opravljali vsa potrebna dela. Razen dnevnih delovnih prostorov, spalnic in kuhinj, bodo na otoku tudi prostori za igre, sestanke, kinematograf in skladišče za hrano.

Pred dobrimi petindvajsetimi leti so nameravali zgraditi take otočke, ki bi omogočali medkontinentalni letalski promet. V načrtu so imeli gradnjo 8 otokov, ki bi skupno stali 40 milijonov dolarjev. Toda niso jih nikoli zgradili. Nemška letalska družba »Lufthansa« je zagotovila varnost letalcem med letom čez ocean z ladjama »Westfalen« in »Schwabenland«. Te ladje so popolnoma zadostovale, saj so bile na njih vse potrebne aparature, poleg tega pa so bile opremljene z delavnicami, radijskimi postajami, zalogami kuriva in katapult; Heinkel, s katerimi so lahko odvrgli težja letala. Sedaj so tudi te ladje nepotrebne, ker letala z več motorji lahko popolnoma varno preletijo te razdalje.

Novi otoki, ki jih je začelo graditi ameriško letalstvo, bodo služili predvsem v vojne namene. Toda lahko se jih bosta posluževali tudi civilna plozba in letalstvo, saj predstavljata dragoceno dopolnilo letalskemu in ladijskemu prometu.

Pred kratkim se je odločila skupina Američanov, ki hoče zgraditi železni otok posebne vrste. Po načrtih, ki so jih skrbno preučili, naj bi bil ta otok 900 metrov dolg in in v obliki ogromne črke »U«. Na vsakem

od obeh koncev bi moral biti prostor za pristajanje letal. »Pristanišče«, ki bi bilo v notranjosti, pa bi dajalo zaščito pred valovi. Tam bi lahko pristajala vodna letala in parniki. Noben val bi ne mogel preplaviti valobran, ki bi bil visok 30 metrov. Če bi vodni tokovi zanesli ta otok nekoliko vstran, bi se s pomočjo motorjev ta otok lahko ponovno spravil na prejšnje mesto. Vsa železna konstrukcija bi se na vodi obrčala, da bodo tudi v največjem vetru mirno pristajala letala in našla v notranjosti otoka varnostno zavetje.

Smo v času priprav na novoletno slavo za male in velike, kar potrjujejo seje društev in organizacij ter agilne prijateljice mladine — večinoma učiteljice, ki zbirajo za otroško slavo kakor čebele pri dobrih ljudeh denar in razno blago. To potrjujejo tudi razgovori odraslih o načrtih za silvestrovanje. Kmalu bomo lahko videli vabila gostišč na silvestrovanje in nazadnje se bo res težko odločiti, kje bo najlepše.

Pred dnevi me je pot zanesla v Dom ob Dravinji pri Makolah. Tudi tam mislijo na otroško lah, še bolj pa na novoletno slavo odraslih, ki bodo prišli za dan dva v to letovišče iz Maribora, Celja, Ptuja in drugod čakati Novo leto.

Med razgovorom o tem in onem, se je čisto oglašal telefon. Na mizi je bilo več pisem. Clani uprave letovišča z direktorjem tov. Jurincem in njegovo soprogo na čelu so prijazni in besedi in pisanju. Starim in novim obiskovalcem in gostom, družbam, družinam in posameznikom, odgovarjajo kot znanec, ki so vedno dobrodošli na tem tihem haloškem gričku pod Bočem, v tej prijateljni, zeleni in prijazni naravi, kjer se lahko sprostitjo po odgovornem in na-

pinem delu, okrepčajo z okusnimi in ceninimi jestvinami in pijačami, naplešejo, porazgovorijo in nasmejejo, ne da bi se bili pritožbi sostanovalec iste ulice in okolice zaradi nočnega nemira.

Ko sem med drugim vprašal direktorja tov. Jurinca, s katerimi gosti je v letovišču več skrbi, s stalnimi gosti ali s sku-

Dom ob Dravinji

pinami delavcev in nameščen- cev, ki prihajajo na obisk ob sobotah, nedeljah in praznikih, mi je odgovoril, da z vsemi enake. Vsi prihajajo z istim namenom in z istimi zahtevami, da

bi jim tu bilo lepo. Vsi so od začetka do konca podobni zvedavim in razposajenim otrokom. Spčetikoma si z zanimanjem ogledujejo lepo okolico gradu in njegovo notranjost, dvorane, sobane, freske in opremo. Vedno znova jim je treba tolmačiti štatensberško zgodovino. Vsako skupino in posameznega gosta zanima zgodovina strmega hri-

ba blizu Anine cerkve, kjer je stal prostorni štatensberški grad. Vsi radi poslušajo o 246-letni zgodovini novejšega gradu — sedanjega letovišča. Mali in veliki hočejo čimveč zvedeti o štatensberških vitezi, ki so živeli tod že pred 740 leti in o menjajočih se štatensberških gospodarjih. Posebno zanimiva jim je zgodba o Erasmu. Tatentbachu, gospodarju tega gradu, ki je pred 285 leti zgubil glavo v Gradu zaradi soudeležbe v Zrinjsko-Frankopanski zaroti. Skoraj po prstih stopajo vsi skozi razkošno opremljene prostore, v katerih preživljajo letni sezoni pa tudi ob praznikih gostje iz naše domovine in iz

ZASAČENA

Dolge tedne je morala Jacqueline Dubois iz Pariza imeti rdečo roke. Njen najemnik, kemik Jean Hulot je sumil, da je očipirala njegovo pošto. Napolnil je eno nase naslovljeno pismo z rdečim praškom. Od naslednjega dne dalje je nosila gospa Dubois pri vsakem domačem delu rokavice.

priznanj o kraju, njegovem letovišču ter ljudem, ki so poskrbeli, da jim je bilo na oddihu lepo in prijetno.

Za novo leto bo v Stattenbergu res prav prijetno? »Vse bomo storili«, je dejal tov. Jurinec, »da se bodo naši gostje, delavci in nameščenci zopet čutili kot doma, na pragu preteklosti in zaupanja v še lepše dni novega leta! Čaka jih zbirka najlepših pesmi in plesnih skladb na magnetofonskem traku, vesel spored, šale in šaljivke, vse ostalo pa bomo še pripravili!«

»Napišite še nekaj o našem Silvestrovanju!« mi je v šali in menda zares rekla direktorjeva soproga ob slovesu, ko sem se vračal iz Stattenberga prepričan, da bo tam za Novo leto najlepše.

S tečaja o delavskem upravljanju v Domu ob Dravinji

ANICA KOS (PO »BORCU«):

Odlomki iz taborišča Ravensbrück

(Nadaljevanje in konec)

Nalezljive boleznj razpredajo kot črni pajki svoje mreže. Smrt žanje, revir je prepoln. Močnejše bolnice ozdravijo in grejo na delo. Bolne ženske beže iz bolnišnice, ker jih je strah smrti. Druge odpelje vozček. Dnevni minevajo, vojne noče biti konec. Čas je kakor živo, nepregledno gorovje.

Verica šiva perilo v tovarni. Ošabela je, smeh in živahnost sta jo minila. Spi z Marijo in obe hrepenita po domu. Marija jo tolaži. Leto dni pred koncem vojne Verica zboli. Tifus. Leži na boku in Marija je vsa v skrbeh. Skrbno jo neguje, prišaša ji zdravila in obroke lahke hrane. Toda bolezen ne gre na božje. Verica je shujšana do okostja. Njen obrazek je droben kot majhen bel cvet. Doktor Treite vidi zaskrbljeno Marijo, vidi Verico in zdi se, da ga je prevzelo usmiljenje.

»Kommen sie mit, Marija!« Odpeje jo v posebno letarniško sobo. Tu so zdravniki za

nemške oficirje, ki leže v sanatoriju blizu taborišča.

»Prav danes sem dobil iz Berlina nekaj posebnega, krepljivo zdravilo, ki je kot nalašč za vašo sestrico. Upam, da ji bo pomagalo in da bo čkasoma ozdravela.«

Marija vzame tablete, preplah in groza ji lezeta po hrbtu. Prestrašena obstane na hodniku.

»Prekličti morilec, bi rad zastrupil še mojo sestro?«

Gleda napise na škatlici in tablete se ji ne zde nevarne. Toda spet se ji prsti začno krčiti in spet jo prevzame groza. Bleda roke mlade Yvone ji lebde pred očmi.

Ne, ne dam ji tega, to je strup, strup, strup...

Vsa zbegana zbeži po hodniku. Tablete odvrže na stranjsko. Počasi se umiri. Vrne se v sobo k Verici, ki se ji ljubko smehlja.

»Marija, lačna sem.«

Sestra ji da prepečenec in domačega paketa. Verini zobki se zagrizajo v prepečenec in Marija je srečna, polna upanja.

To je Veričina zadnja večerja. Drugi dan je nedelja in proti večeru umre. Komaj je spoznati nežni, shujšani obrazek v okviru črnih kodrov. Leži spokojno in mirno kot otrok. Marija ji umi je beil obrazek in ga pokriva z belim prtom. Ujetnice prineso od nekod drobnih cvetlic. Polože jih na usahlje dekliške prsi, med bele otroške diani. Drugi dan jo odpelje črni mrliški voz.

Marijo grize misel na zdravila, ki jih je odvrgl. Morda bi tiste bele tablete pomenile rešitev. Boil in skeli jo ta misel. Po vsem taborišču je zavijadal glad, glad, ki gloda kot podgana. Ni več kosila, ne kruha, samo požirki vode so še.

Topovi grmijo. Povsod skrivnostno šepetanje in vznemirljivo sladka pričakovanja. Srca izrpanih jetnic so odprta kot velika vrata. Jate srebrnih globov plavajo dan na dan nad barakami. Sipljejo smrt nad Nemčijo, pošiljajo masčevanje in obetajo konec vojne. Hrepenče se obračajo jetniške oči za njimi, tisoč drobnih želja jih

spremlja. Zemlja in zrak trepečeta. Prvič nakloni Rdeči križ tudi Slovenkam pomoč. Ti paketi mnogim rešijo življenje.

Nemci se umikajo. Kolone prestrašenih živali. Zaveznika vojska se bliža, masčevanje je tu. V srcih jetnic je počjoča pesem. Domov, domov, domov!

Konec aprila se črna vrata taborišča na široko odpro. Cesta požira transport za transportom. Jetnice korakajo po beli cesti, ki odpira vrata domov in v svobodo. Nemcem se mudi. Priganjajo prestrašeni, obupani, zvrhani alkohola. Če ujetnica omaga, dobi strel v hrbet in cestni jarek jo pogoltne. Še v smrti objema rešilni paket Rdečega križa, ki ni mogel izpolniti namena. Straža končno izgine. Drugega za drugim vzame Nemce noč in začne se dolga in poslednja pot domov, v domovino, v svobodo...

Pripomba uredništva: Naglo sodišče v Hamburgu je jeseni 1945. leta obsodilo dr. Treitea in bolniško sestro Rožo na smrt z obešenjem.

Fizikalna in šport

Širimo rokomet

Rokomet je najmlajša športna panoga, ki se je začela v naši državi širiti po vojni. Razvoj rokometu je naletel na plodna tla in po desetih letih je dosegel nagel vzpon po kvaliteti in množičnosti v mestih in vaseh.

Tako hiter razvoj je dal povod, da je Rokometna zveza Slovenija iz dosedanjih mariborske in ljubljanske podzveze formirala deset podzvez. Te podzveze naj bi bile: Kranjska, Jeseniška, Goriška, Primorska, Ljubljanska, Zasavska, Koroska, Mariborska in Ptujsko-prekmurska.

Z ustanovitvijo Ptujsko-prekmurske podzveze bo razvoj rokometu v tem predelu dobil ustrezno obliko tekmovanja, ker že sedaj igrajo v nekaterih krajih rokomet, za kar nismo niti vedeli.

NOGOMET

DRAVA : JNA (Ptuj) 2:1 (2:0)

V nedeljskem prijateljskem srečanju v nogometu sta se srečali ekipi garnizona iz Ptuja in Drave.

Prvi polčas je potekal v delni premoči Drave, ki je to prednost izkoristila ter povedla po Hercegu 2:0. V drugem polčaju je bila igra enakovredna, toda strelci napadalcev so ostali plen dobrega vratarja Bilica. V 38. minuti je sodnik dosodil enajstmetrovko, ki jo je Bilica realiziral in tako zmanjšal rezultat na 2:1. Sodil je dobro trener Premerl Danka.

ROKOMET

JNA : DRAVA 8:7 (3:3)

V prijateljskem srečanju v malem rokometu je v nedeljo ekipa armije premagala v zelo

Pri nas v okraju je rokomet že poznan v vaseh Cirkulane, Gorišnica, Markovci, Ormožu in v Ptuju.

Novoustanovljena podzveza bo morala tudi skrbeti za dvig strokovnega kadra, za kar bo organizirala tečaj za začetnike-vaditelje in razne seminarje. Organizirala bo tudi tečaj za sodnike.

Da bi v ptujskem okraju razširili rokomet, je treba to storiti s skupnimi močmi s »Partizanom« in Svetom za šolstvo, kakor tudi z ostalimi organizacijami. Prav bi bilo, da se začne gojiti v sleherni šoli, da ga poleg svojega programa gojijo vsa društva »Partizana«, da se razširi v mladinske organizacije, v večja podjetja.

Sportno društvo »Drava«, rokometna sekcija prične z rednimi treninji vseh ekip od ponedeljka 17. decembra 1956 dalje v telovadnici vjenske šole (pri Okrajnem ljudskem odboru).

zanimivi in ostri igri ekipi Drave s tesnim rezultatom 8:7. Pri moštvi JNA se je odlikoval Agajev, ki je dal štiri gole.

Lep uspeh nogometašev iz Kidričevega

MARIBOR : ALUMINIJ (Kidričevo) 1:2 (0:1)

V nedeljo je nogometna ekipa iz Kidričevega gostovala v Mariboru in odigrala prijateljsko tekmo proti zelo dobri ekipi Maribora, ki tekmuje v varaždinsko-mariborski ligi.

Tekma je bila zelo zanimiva in poizrtvovalnost igralcev iz Kidričevega je neprikakovano, toda zaslužno premagala boljše nasprotnika. Gole za Aluminij sta dala Zapan in Korda. Moštvo je treba v celoti pohvaliti.

Strelstvo

8. decembra je imela najagilnejša strelska družina »Zeleznikar« občni zbor. Slabo vreme je vplivalo, da se oddaljenejši člani niso udeležili zboru. Člani SD Zeleznikar so večino dela delavci, katerim so se pridružili še kot sekcija uslužbenci podjetja »Petovlja«, tako da šteje družina preko 80 članov. Uspehi družine so zavidljivi, saj so si priborili prehodni pokal Okrajnega strelskega odbora.

Družina se je udeležila preko 20 tekmovalj in se je skoraj vedno uveljavila. Članstvo je prispevalo k gradnji strelšča

156 ur prostovoljnega dela. Uspehi so tudi navezati stike s strelci našega Primorja, kjer seci niso zmagali, ali so se častno odrezali.

Kot prvi v okraju bodo strelci »Zeleznikarja« streljali tudi s pištolo. Niso pozabili tudi na propagando, imeli so množične sestanke in tečaje, dopisovali so v časopise, želim novemu odboru še več uspehov v nadaljnjem delu.

Po zboru se je vršil prijeten družabni večer članstva in simpatizerjev strelstva.

Najstare MED NAMI

Zivim ob prometni cesti pri Veliki Nedelji in seveda imam med drugimi tudi kokoši, ki kaj rade uhajajo z dvorišča čez cesto na pašo in se redno tudi vračajo domov. Le enega dne niso vse imele srečo priti nazaj na dvorišče. Po cesti Ormož-Ptuj je pripeljal tovorni avto in povozil mojo kokoš. Tukaj se niti ne bi pritoževal zaradi kokoši, niti zaradi avtomobila, pač pa bi rad izrazil svoje priznanje šoferju in njegovemu humanizmu, ki mu menda dolej ni primere.

Slučajno sem bil pri ograji, ko je po cesti peljal avto in sem videl, da je avto ustavil nekaj metrov od tam, kje je obležala kokoš. Iz kabine je skočil šofer, stopil za avtomobil in jo pobral. »Hej, kam pa greš s kokošjo,« sem se zadržal nad šoferjem, on pa mi je s kokošjo v roki pri vratih v kabino odvrnil »V bolnišnico«, stopil v avto in poglal. Bil je ipak predeleč, da bi mu videl številko in da bi se pozanimal, katero podjetje in kje imajo tako humanega šoferja, da je povoženo kokoš takoj pobral in jo bil pripravljen zapeljati v »bolnišnico«.

Ne vem sicer, kako dolgo je potrebno, da v živinski bolnici povožena kokoš okreva, zato še nisem zgubil upanja, da bom nekega dne dobil od veterinarske bolnice obvestilo, naj si pridem po ozdravljeno kokoš in naj plačam stroške zdravljenja, če jih že ni poravnal dobrosrčni šofer. Zamanj tudi čakam isti avto z istim šoferjem ter sporočilom, da je mogoče kokoš spetoma podgla.

Vsekakor gre šoferju priznanje in mislim, da zasluži svojevrstno priznanje za to, da je v nesreči pripravljen pomagati celo majhni živalici.

Naglo sodišče v Osluševcih

Ta je pa bosa, bo kdo dejal, sodišče v Osluševcih. Kaj takega pa še nikdo ni slišal. Če ne verjame, pa poslušajte!

Dne 5. decembra 1956 zvečer so se sestali pri Ivanu Korparju v Osluševcih lovci k miklavževanju. Tako se je vsaj glaslo »uradno« pojasnilo, toda kmalu se je pokazalo, da so imeli lovci s tem sestankom vse drugače namene. Namesto miklavževanja se je razvila živahna razprava o divjih lovcih, beseda je dala besedo in kmalu sta bila osumljenca dva vaščana kot divja lovcia. In so zbrani lovci kaj kmalu potuhli eno resnično lovsko. Nemudoma so poklicali osumljenca pred visoki tribunal, nakar ju je predsednik »senata« najprej strogo zasliševal — kar je sicer ostalo brez posebnega uspeha — nato pa sodbo lastnoročno tudi sam izvršil. Obsojenec je dobil nekaj krepkih kiofut, šele nato mu je bilo dovoljeno povedati nekaj v svoj zagovor. Rezultat tega je bil, da pravzaprav obe stranki (sodniki in obsojenec) sodijo med divje lovce, razlika je le v tem, da odhaja »pravi divji« lovec po pečenko z večjim strahom kakor »pravi« lovec.

Tako se je torej izvršilo in končalo zasedanje naglega sodišča v Osluševcih, ki pa najbrž ne bo prišlo v zgodovino.

VABILO NA

DOMAČE KOLINE

V SOBOTO, DNE 15. DECEMBRA V NARODNEM DOMU Okusno pripravljene specialitete. Odlčna godba, ples, bar, srečolov. — Vstopnina 50 din. — Čisti dobicek je namenjen izobrazbi gostinskih delavcev. — Rezervacija miz in prednoročila specialitet pri tov. Francu Zorčiču, Vesna, Ptuj. Začetek ob 19. uri.

Vabi

Sindikata gostinskih delavcev Ptuj

OKRAJNO GLEDALISCE PTUJ

Nedelja, dne 16. XII. 1956, ob 15. uri Moliere: »TARTUFE«. Gostovanje v Majšperku (abonma in izven).

Mestni kino Ptuj

predvaja od 14. do 17. decembra ameriški barvni film »Dvo-riščno okno« in od 18. do 20. decembra ameriški film »Bo-jišče«.

Kino Središče

predvaja 15. in 16. decembra francoski film »Graf Monte Christo«, II. del.

Kino Muretinej

predvaja 15. in 16. decembra italijanski film »Na robu pre-pada«.

Kino »Vredost« Miklavž pri Ormožu

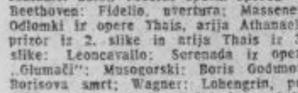
predvaja 16. decembra franco-ski film »Pravici je zadoščeno«.

Dnevni spored

za nedeljo, 16. decembra 1956

6.00—7.00 Pester spored domačih pesni in poskočnih vrt za prijetno nedeljsko jutro — vmes ob 6.05—6.10 Poročila in vremenska napoved. 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski kolektor in pri-prireditve dneva. 7.35 Melodije Franca von Suppeja, Emilia Waldteufela in Paola Duranda — Izvajajo: solisti ljubljanske opere, ljubljanski komorni zbor in orkester Koda Ljubljana p. v. Lovra Matulca, Boston Pops orkester p. v. Arthura Fiedlerja in orkester Paul Durand. 8.30 Otroška predstava — Karel Capc: Postarška pravilica. 9.00 »Podčelje po-je« (pred mikrofonom so zbori »Svoboda« in prosvetni društvi iz Pod-peč, Gornje Radgone in Dobrne). 9.45 Se pomnite tovarnik — Peter Koren. 10.15 Občinski rojstveni naše stranke. 10.15 Nedeljski simfonični koncert — Antonio Vivaldi: Koncert za violino in orkester v E-duru, »Il Riposo« (orkester Rimskie-glasbenega kolegija, dirigira Renato Fasano, solist Armando Gramigna (vio-lina); Cesar Frank: Simfonija v C-molu (Dunajski filharmonični orkester, dir-igent Wilhelm Furtwängler). 11.15 Odda-ja za Beneško Slovence. 11.35 Lahka glasbeni spored — Igrata orkestra Her-manna Hagstedt in Heinz Schröder, pole-mešan zbor Radia Kopenhagen p. v. Sveena Sahyama. 12.00 Pogovor s poslu-šalci. 12.10 Opoldanski glasbeni spored. 12.30 Napoved časa, poročila, vremens-ka napoved, pregled dnevnega sporeda in obvestila. 13.15 Zabuvalna glasba, vmes reklame. 13.50 Za našo vas. 14.00—15.00 Zeleni ste — poslušajte! — vmes ob 13.00—15.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila. 16.00 Rapa Suklje: Na svidenje, Firenze! (reportaža). 16.30 Promenadni koncert — Rossini: Potovanje v Bergamo; Bizet: Delila iz Perza; Dvorak: Opoldanski vili; Čajkovski: Trije plesi iz baleta »Labodje jezero«. 17.30 Radijska igra — P. Kastrič: Tle Mikola (posnetek). 18.20 Melodije za dobro voljo — igrajo dunajski simfoniki p. v. Roberta Stolza in orkester Morton Gould. 19.00 Radijski dnevnik. 19.30 Zabuvalna glasba, vmes reklame. 20.00 Večerni operni spored — Beethoven: Fidelio, uvertura; Massenet: Odmiki iz opere Thaïs, arja Athanelsa prior iz 2. slike in arja Thaïs iz 3. slike; Leoncavallo: Serenada iz opere »Giamači«; Mesogorski; Boris Godunov; Borisova smrt; Wagner: Lohengrin, po-ročna scena. 21.00 Kulturni razgledi. 21.15 Nekaj novitet iz našega arhiva zahvale glasbe — sodelujejo: kitajski duo Speedy West in Jimmy Bryan z ritmično spremljavo, orkester Jackie Gleason, Charlie Parker z godalnim os-mambonom, Sekretet Chef Baker in vokalni kvartet »The four freshmen«. 22.00 Na-poved časa, poročila, vremenska napo-ved in pregled dnevnega sporeda. 22.15 Nočni koncert — Claude Debussy: Danes sacré et profane (Izvajajo: Ann Mason Stockton (barita) in godalni orkester, Gi-rigira Feliks Slatkin); Vladimir Lovet: Klasična simfonija (orkester Slovenske filharmonije, dir. Božo Lovrovic). 22.55 —23.00 Poročila. 22.15—23.00 URV program: Plesna glasba v izvedbi or-kestror Pay Anthony, Duke Ellington in Billy Butterfield. 23.00—24.00 Oddaja za telino — na val 327.1 m (prenos iz Zagreba).

Kot vsako leto, tako so tudi letos šahovske reprezentance slovenskih mest pomerile svoje moči v brzoturnirju. To pot je bil turnir izveden v Ljubljani. Potežani so v močni konkurenci osemnajstih sodelujočih mest zasedli peto mesto ter prejeli lepo nagrado v obliki šahovske literature. Rezultat tekmovanja je bil sledeči: 1. Ljubljana 121 in pol točke, 2. Maribor 111 in pol, 3. Kranj 98 in pol, 4. Celje 91, 5. Ptuj 87, 6. Radovljica 76 in pol, 7. Kamnik 74, 8. in 9. Murska Sobota in Novo mesto po 73 in pol, 10. Trbovlje 60 in pol, slede: Crnomelj, Brežice, Hrastnik, Slov. Gradec, Krško, G. Radgona, Trzin in Idrija. Ptuječani so nastopili v sledeči postavi: Rudolf, Bohak, Saga-din, Pernač, Zunc, Berden, in Čič.

Na brzoturnirju SD Ptuj za mesec december je zmagal Ru-dolf, ki je dosegel 10 in pol točk. Slede: Pernač 7 in pol, Berden in Pišek po 7 in pol, Kovač 7, Pešl in Nežmah F. ml po 6 točk itd.

Za dom in družino

Da bo naš dom lepši in prijetnejši

Človek si ureja svoj dom po sredstvih, ki jih ima na razpo-lago in po okusu. Zato je težko govoriti kako naj bo dom ure-jen. Predvsem naj bo v sobi čim manj predmetov, ki nimajo praktične vrednosti. Prenatrap-nost v stanovanju utruja. V prostoru, kjer je polno omar in omarič, polic, miz, stolov itd. se ne počutimo dobro. Najpogo-steje so ti predmeti še obloženi z različnimi drobnimi okraski kot n. pr. kipci, posodicami itd.

Mašo predmetov v sobi za-hleva manj dela in s tem manj izgube časa. Laže je ohraniti snago in red v svetli, nenatrapni sobi. Čim več svetlobe in sonca pa je v stanovanju, tem boljše in lepše je. Stanovanje si mo-ramo urediti torej po resničnih potrebah, da bo praktično, higijensko, ekonomično, lepo in udobno.

Lep okrasek stanovanja so slike. Malokdo si lahko nabavi originalne umetnine. Te lahko nadomestimo z grafikami ali re-produkcijami slik, morda celo z eno samo. Ni potrebno, da je vsako stanovanje umetniška galerija. Bolje je, da so zidovi prazni, kot pa da jih ubija pre-natrapnost. Oblaganje sten s kup-pom razglednic in obledelih

družinskih fotografij, diplom, spominkov s potavanj in podobno, dokazuje pomanjkljiv okus. Med predmeti, ki jih skraj ne moremo pogrešati v sobi je va-za. Namesto desetih vaz vseh velikosti naj bo v sobi ena sama ali dve, v vase dajemo le sveže cvetje, nikakor pa ne papirnatega, a tudi ne posušene, ker se na suhih cvetlicah nabira le prah. Pozni-mi nam sveže cvetje nadomesti šopek smrekovih vejic ali druge-ga zelenja.

Tudi rastline v lončku so stan-ovanju vedno v lep okras, saj pričarajo med zidovje košček narave. Prijatejši cvetlice bi po-pogosto najraje postavili kar vse v sobo, ne mislijo pa pri tem na to kako se ujemajo v barvi in kakovosti. Pomisliti morajo, da n. pr. med eksotične palme ne sodi vaš, sicer tako pri-ljubljeni rožmarin.

Domačnost sobe poudarjajo tudi preproge, ki pa predstavl-jujo, če so lepe in ktkovostne, obenem precejšen izdatek, ki si ga vsakdo ne more privoščiti.

KARAMELNO MLEKO

Dva in pol litra mleka, 20 de-kagramov sladkorja. Sladkor denemo, v prazno ko-zico in ga postavimo na štedil-nik. Ko sladkor lepo porjavl, ga začnemo najprej s prav majhno količino vode, nato pa prilije-mo še mleko in prevremo, da se sladkor (karamel) razkuha. Karamelno mleko serviramo lahko toplo ali mrzlo.

MLEKO S SADNIM SOKOM

Dva in pol litra mleka, ena in po decilitra malinova, robidov-ca, borovničeva itd. ali ista količina kakršnegakoli naravnega sadnega soka. Pri naravnem soku dodamo mleku še 10 do 12 dkg sladkorja. Sadni sok razvrčljamo v že kuhane mleku. Serviramo to-plega ali mrzlega.

BI RADI UGAJALI?

Velik nos ne moti toliko, kakor okorno in nerodno gibanje. Dragocenejša od lepote je gra-cioznost. Polovico ženske lepote sestav-ljajo zunanje oblike, polovico pa njene notranje kvalitete. Smejte se mnogo, kajti gu-bice, ki jih povzroča smeh, ne kvartijo obraza. Pametna žena moža navduši, šarmantna ga zanima, lepa ga zavzame, simpatična pa ga dobi.

BISTRA GLAVICA

Mati je zamesila kruh in šla s sinom na njivo. Čez čas je poslala otroka domov pogledat, če kruh že »gre«. Testo je bilo v golihi in klopi in je že pa-dalo v čevlje pod klopio. Sin se vrne k materi: »Kruh še ne gre, obuva pa se že!»

ZAKONI MODE

Naravna cvetlica, ne umetna, da lastnici obleke mladosten in svež izraz. Pod prozornimi oblekami in bluzami nosimo perilo brez nar-ranice. H klobuku s širokimi krajeji nosimo čevlje samo z visoko peto. K športnim oblekam ne spada »salonarij«. Zlat in srebrn nakit naj nikoli ne nosimo skupaj. Nabrana in zvončasta krila padajo lepše, če se pod njimi nosi široko spodnje krilo z volani. Neokusno je nositi preveč na-kita, dopoldne. Pred peto uro popoldne ni priporočljivo nositi upadljivi nakit.

NI LEPO, ČE...

...drugim v vlaku gledate čez ramena, ko prebirajo časopis; ...igra radio tako glasno, da moti sosedo; ...ljudi pretirano izprašujete. Vsak pove sam, kar misli povedati; ...prekinjate človeka, ki go-vori; ...ne poslušate in pozneje z neumnimi vprašanji pokaže-te, da niste sledili pogovoru; ...če se priverate na javnih mestih: v trgovini, pri bla-gajni, pri vstopu v vlak, av-tobus, kino dvorano itd. ...če prestopke drugih ne spre-gledate.

V DRUŽINSKEM KROGU

Mož: »Kaj pa bereš, ženka?« Žena: »Zalostno knjigo...« Mož: »Nag gospodinjici pro-račun je podoben takim knji-gam.« Žena: »Saj prav njega pro-učujem...«

VABILO

Nogometna sekcija pri SD »Drava« vabi na **REDNI LETNI OBČNI ZBOR** ki bo v nedeljo, dne 16. decem-bra 1956, ob 9. uri dopoldne v prostorih gostine »Beli križ« z običajnim dnevnim redom. — Vabljeni vsi ljubitelji nogo-meta. Sportni zdravo! Odbor.

ZAHVALA

Vsemu učitelstvu iz ptujske-ga okraja, ki mi je v zadnjem času pomagalo iz materialne stiske, se prav iskreno zahva-ljujem, enako pa tudi vsem, ki so dali pobudo, za to pomoč in ki so jo omogočili.

Ivanka Veršič, vdova po učitelju Konradu Veršiču z otrokoma.

Objave in oglasi

PRODAMO POLTOVORNI AV-TOMOBIL (rabljen) znamke »Tatra« in rabljeno dvokolo. Mesnine, Ptuj.

RAZNO PISARNIŠKO OPRE-MO (mize, omare, stole) pro-da podružnica Narodne banke FLRJ v Ptuju. Za 4-urno po-poldansko čiščenje sprejme-mo honorarno čistilko.

KVALIFICIRAN ELEKTRICAR dobi službo. Nastop 1. janu-arja 1957. Naslov dobite v upravi »Ptujškega tednika«.

OPREMLJENO ALI PRAZNO SOBO v centru ali bližini Ptuja iščem. Naslov v upravi.

HIŠO v Dražehinjskem pro-dam. Naslov v upravi.

ENOSTANOVANJSKO HIŠO z vrtom in Ormožu prodam. Na-slov v upravi.

NOV RADIJSKI SPREJEMNIK »Tesla«, z garancijo, zaradi selitve prodam za 30.000 din. Vprašati v podružnici »Slov, poročevalca«, Ptuj.

ZELEZNO PEČKO (gašperček), obloženo, ugodno prodam. Na-slov v upravi.

SIVALNI STROJ »SINGER« prodam. Naslov v upravi.

PREKLIC

Podpisani Janez Krajnc, pos-estnik v Desencih, obžalujem in preklicujem žaljivke, izrečene napram Kmetijskemu združ-nemu gospodarstvu Placar-Vur-berk ter se mu zahvaljujem, da je odstopilo od kazenskega pre-gona. Janez Krajnc

RADIOAMATERSKI KLUB V PTUJU

obvešča člane in ljubitelje ra-dioelektronike, da bo redni letni občni zbor v nedeljo, 16. decem-bra 1956 ob 9. uri v mali dvo-rani OK ZKS v Ptuju. Udeležite se občnega zbora polnoštevilno! Odbor.

IVAN PERGER iz Ptuja obža-lujem, da sem žalil Janka Megli-ča, krojaškega poslovođa v Budini in se mu zahvaljujem za odstop od kazenskega pre-gona.

Tovarišice!

Sestanki »Društva naprednih gospodinj« bodo odslej v vjens-ki šoli (poleg OLO) vsak ponedeljek ob 19. uri. Poleg ro-čnodelskega krožka bodo na spo-redu tudi kratka zanimiva in poučna predavanja. V ponedel-jek bomo sestavljale delovni program za prihodnje leto. Pri-dite v čim večjem številu in privedite s seboj tudi nove članice! Odbor

SKLICUJEM SEJO OBČINSKEGA LO PTUJ, ki bo v četrtek, 20. decembra 1956, ob 15. uri v občinski sejni dvorani v Ptuju. — Dnevni red bo odbornikom sporočen na va-bilih. Predsednik občinskega LO Ptuj Janko Vogrinc I. r.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi mojega pre-dobrega in skrbnega moža in ateka

JOZEFA PERNEKA

se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrekli tolažilne besede, ga ob-suli z venci in cvetjem ter ga v tako velikem številu spre-mili na njegovi zadnji poti. Nadalje iskrena zahvala vsem zdravnikom in bolnišničemu oseb-ju int. oddelka bolnice Ptuj za njihovo skrb in požrtvovalnost. Topla zahvala častiti duhov-ščini posebno gospodu proštu Ivanu Greifu za ganljivi poslo-vilni govor ob odprtem grobu. Iskrena hvala vsem, ki ste ga spre-mili k zadnjemu počitku. Ptuj, dne 14. decembra 1956. Zalujoča žena, sin Jože, hčerke Anica, Elica in Marija z možem Jožetom.

